

Forest Stewardship Council®

Alkuperäketjun standardi

FSC-STD-40-004 V3-1 FI

Asiakirjan nimi:	Alkuperäketjun standardi
Asiakirjan koodi:	FSC-STD-40-004 V3-1 FI
Hyväksytty:	14.1.2021
Yhteystiedot:	FSC International Center Performance and Standards Unit Adenauerallee 134, 53113 Bonn, Germany
	 +49-(0)228-36766-0 +49-(0)228-36766-30 performance.standards@fsc.org
<p>© 2021 Forest Stewardship Council, A.C. Jälkipainos kielletty. FSC® F000100</p> <p>Asiakirja on julkaisijan tekijänoikeuden suojaama. Mitään sen osaa ei saa jäljentää tai kopioida missään muodossa tai millään keinoin (kuten graafisesti, sähköisesti tai mekaanisesti, mukaan lukien valokopioimalla, nauhoittamalla, äänittämällä tai käyttäen tiedonhakujärjestelmiä) ilman julkaisijan kirjallista lupaa.</p> <p>Tulostettuja kopioita ei valvota, ja ne on tarkoitettu vain luettavaksi. Käytäthän aina FSC:n kotisivuilta (fsc.org) löytyvää digitaalista painosta varmistaaksesi, että käytössäsi on tämän asiakirjan uusin versio. Suomenkielinen versio standardista on FSC Suomen sivuilla (fi.fsc.org). Englanninkielinen versio standardista on kuitenkin standardin virallinen versio.</p>	

Forest Stewardship Council (FSC) on riippumaton ja taloudellista hyötyä tavoittelematon kansalaisjärjestö, joka on perustettu edistämään ympäristön kannalta vastuullista, yhteiskunnallisesti hyödyllistä ja taloudellisesti kestävää maailman metsien käyttöä.

FSC:n visiossa maailman metsiä hoidetaan siten, että pidetään samalla huolta niin nykyisten kuin tulevienkin sukupolvien sosiaalisista, ekologisista ja taloudellisista oikeuksista ja tarpeista.

Johdanto

FSC:n alkuperäketjulla ("Chain of Custody" eli "CoC") tarkoitetaan tuotteen matkaa metsästä siihen pisteeseen, kun se myydään FSC-sertifioituna ja/tai se viimeistellään ja siihen lisätään FSC-merkki. Kierrätetyn tavaran kohdalla alkuperäketju alkaa siitä hetkestä, kun materiaali kerätään uusiokäyttöä varten. Alkuperäketjuun kuuluu jokainen toimitusketjun vaihe, jossa tuotteen omistajuus vaihtuu, kuten hankinta, prosessointi, myynti ja jakelu.

Jokaisessa toimitusketjun vaiheessa, jossa FSC-sertifioitun tuotteen omistajuus vaihtuu, täytyy uuden omistajan luoda tehokas CoC-seurantajärjestelmä ja saada sille riippumattoman, FSC:n valtuuttaman sertifiointiorganisaation hyväksyntä, mikäli tuotteiden FSC-väittäjä halutaan säilyttää.

Tällaisten seurantajärjestelmien FSC-sertifioinnin tarkoituksena on todistaa uskottavasti, että FSC-väittäjällä varustetut tuotteet ovat peräisin vastuullisesti hoidetuista metsistä, kontrolloiduista lähteistä, kierrätetystä materiaalista tai näiden yhdistelmistä. Alkuperäketjun FSC-sertifioinnin ansiosta tällaisista materiaaleista tehdyn tavaran eteneminen pitkin toimitusketjua on avoimempaa ja läpinäkyvämpää.

Versiohistoria

- V1-0** Vuoden 2004 syyskuussa FSC:n hallitus hyväksyi ensimmäisen version asiakirjasta *FSC-STD-40-004 V1-0: FSC CoC standard for companies supplying and manufacturing FSC-certified products* ("Alkuperäketjun FSC-standardi FSC-sertifioituja tuotteita toimittaville ja valmistaville yrityksille").
- V2-0** Alkuperäketjun standardin merkittävässä päivityksessä esiteltiin uusia konsepteja, kuten tuoteryhmät ja credit-järjestelmä. Päivityksessä huomioitiin teknisen työryhmän tekemät lukuisat suositukset, jotka oli laadittu lokakuun 2005 ja helmikuun 2007 välillä pidetyissä kolmessa kokouksessa, sekä sidosryhmien kommentit julkisiin luonnoksiin ja FSC:n muistioon *FSC-DIS-01-013: Review and revision of the FSC CoC standard* ("Alkuperäketjun FSC-standardin päivitys ja uudistus). FSC:n hallitus hyväksyi version 2-0 46. kokouksessaan vuoden 2007 marraskuussa.
- V2-1** Tässä pienimuotoisessa päivityksessä alkuperäketjun standardiin tuotiin uusia vaatimuksia koskien työsuojelua ja sertifikaatinhaltijan sitoutumista FSC:n arvoihin. FSC:n Policy Director hyväksyi tämän version asiakirjasta 1. lokakuuta 2011.
- V3-0** Standardin merkittävässä päivityksessä otettiin huomioon FSC:n vuoden 2011 yleiskokouksen viisi aloitetta (aloitteet 38, 43, 44, 45 ja 46) sekä kansainvälisen FSC:n tilaamat tutkimukset toimintapaikkojen välisten creditien ("cross-site credits") menetelmästä, toimitusketjun eheydestä ja kierrätetyn, tuotannon sivuvirroista kerätyn materiaalin arvottamisen parhaista vaihtoehdoista FSC-järjestelmässä. FSC:n hallitus hyväksyi tämän version asiakirjasta 73. kokouksessaan vuoden 2016 marraskuussa.
- V3-1** Tässä pienimuotoisessa päivityksessä alkuperäketjun FSC-standardiin tuotiin FSC:n uudet työelämän perusoikeudet sekä tehtiin muita standardin toimivuutta tehostavia lisäyksiä ja päivityksiä, kuten ohjeistavat huomiot sekä tulkinnat. FSC:n hallitus hyväksyi tämän version asiakirjasta vuoden 2021 tammikuussa.

Sisällysluettelo

A Tavoite	5
B Kattavuus	5
C Voimaantulo- ja voimassaoloaika	6
D Lähdeluettelo	6
OSA I: Yleiset vaatimukset	8
1 Alkuperäketjun seurantajärjestelmä	8
2 Materiaalin hankinta	10
3 Materiaalin käsittely	11
4 FSC-materiaalin ja -tuotteiden tietorekisteri	11
5 Myynti	12
6 Puutavaraa koskevan lainsäädännön noudattaminen	14
7 FSC:n työelämän perusoikeudet	15
OSA II: FSC-väittämien seuranta	17
8 Tuoteryhmien perustaminen FSC-väittämien seuranta varten	17
9 Transfer-järjestelmä	18
10 Prosenttijärjestelmä	19
11 Credit-järjestelmä	21
OSA III: Lisävaatimukset	24
12 Vaatimukset FSC-merkinnälle	24
13 Alihankinta	24
OSA IV: Kelpoisuusstandardit yksittäiseen ("single"), usean toimintapaikan ("multi-site") ja ryhmän ("group") alkuperäketjun sertifiointiin	26
14 Kelpoisuusstandardit yksittäiseen alkuperäketjun sertifiointiin	26
15 Kelpoisuusstandardit usean toimintapaikan alkuperäketjun sertifiointiin	26
16 Kelpoisuusstandardit ryhmän alkuperäketjun sertifiointiin	28
Liite A. Esimerkkejä tuoteryhmistä (lisätietoa)	30
Liite B. Esimerkkejä FSC-seurantajärjestelmien soveltamisesta (lisätietoa)	31
Liite C. Esimerkkejä siitä, mitkä tuotteiden osat täytyy sertifioida (normatiivinen)	33
Liite D. FSC:n työelämän perusoikeuksien itsearviointi (normatiivinen)	36
Liite E. Termit ja määritelmät	46

A Tavoite

Tämän standardin tavoitteena on määrittää organisaation alkuperäketjun ("CoC") hallinnan ja tuotannon vähimmäisvaatimukset, jotta voidaan osoittaa, että FSC-sertifioituina ostetut, merkityt ja myydyt metsäperäiset materiaalit ja tuotteet ovat lähtöisin hyvin hoidetuista metsistä, kontrolloiduista lähteistä, kierrätetystä materiaalista tai näiden sekoituksesta, ja että kaikki sertifikaattiin liittyvät väittämät ovat perusteltuja ja tosia.

B Kattavuus

Tämä on ydinstandardi alkuperäketjun ("CoC") FSC-sertifiointiin. Standardissa määritetään vaatimukset, joita kaikkien CoC-sertifioitujen ja CoC-sertifikaattia hakevien organisaatioiden tulee noudattaa FSC-sertifioitujen, metsäperäisten tuotteiden hankinnassa, prosessoinnissa, myynnissä ja jakelussa.

Laatikko 1. Kenelle alkuperäketjun FSC-sertifiointi soveltuu?

Tuotteen alkuperäketjun FSC-sertifiointi edellyttää, että tuotteen omistajuvaihdokset muodostavat rikkoutumattoman jatkumon organisaatioita, joista jokainen on FSC:n valtuuttaman sertifiointiorganisaation sertifioima joko metsästä tai uusiokäyttöön keräämisestä siihen asti, kun organisaatio myy tuotteen niin, että myyntiasiakirjoissa on FSC-väittämä, ja/tai siihen asti, kun lopputuotteeseen laitetaan FSC-merkki. Alkuperäketjun sertifikaatti vaaditaan siis metsäperäisten tuotteiden toimitusketjun jokaiselta organisaatiolta, jolla on sertifioitujen tuotteiden laillinen omistusoikeus ja joka harjoittaa vähintään yhtä seuraavista toiminnoista:

- a) myy FSC-sertifioituja tuotteita niin, että myyntiasiakirjoissa on FSC-väittämä
- b) merkitsee tuotteitaan FSC-merkillä
- c) valmistaa FSC-väittämällä myytäviä tuotteita tai muuttaa niiden koostumusta (esim. sekoittaa tai lisää tuotteeseen muuta metsäperäistä materiaalia) tai fyysistä muotoa (esim. pakkaa tai merkitsee ne uudelleen)
- d) Viestii FSC-sertifioiduista tuotteista, paitsi sellaisten valmiiden ja FSC-merkittyjen tuotteiden kohdalla, joihin voidaan soveltaa FSC-tavaramerkkilisenssiä. Katso: FSC®-tavaramerkkien käyttöopas lisenssinhaltijoille (fi.fsc.org).

HUOM: FSC-väittämä on pakollinen silloin, kun peräkkäiset asiakkaat haluavat käyttää FSC-sertifioituja tuotteita muiden sertifioitujen tuotteiden valmistuksen aineksina ja/tai jälleenmyydä niitä FSC-sertifioituina.

Alkuperäketjun sertifikaattia ei vaadita organisaatioilta, jotka tarjoavat sertifioituille organisaatioille palveluja ottamatta sertifioitujen tuotteiden laillista omistusoikeutta, kuten

- a) välittäjiltä tai huutokauppayhtiöiltä, jotka järjestävät ostajan ja myyjän välisen sertifioitujen tuotteiden kaupan
- b) sertifioituihin tuotteisiin liittyvien logistiikkapalvelujen, kuljetuksen ja/tai väliaikaisen säilyttämisen tai varastoinnin tarjoajat, jotka eivät muuta tuotteiden koostumusta tai fyysistä muotoa
- c) urakoitsijat, jotka toimivat tämän standardin kohdan 13 mukaisen alihankintasopimuksen alaisuudessa.

Laatikko 2. Mitkä tuotteiden osat täytyy sertifioida?

Kaikkien metsäperäisten osien, joilla on jokin toiminnallinen tarkoitus tuotteessa, pitää täyttää alkuperäketjun valvonnan vaatimukset. Osalla on toiminnallinen tarkoitus, mikäli osan poistaminen vaarantaa tuotteen toimivuuden. Metsäperäisten osien, joilla on toissijainen tarkoitus (esim. kuljetus, suojaus tai jakelu), ei välttämättä tarvitse täyttää alkuperäketjun valvonnan vaatimuksia.

Metsäperäisistä aineksista (kuten paperista tai puusta) tehtyä pakkausta pidetään sen sisällä olevasta tuotteesta erillisenä. Siksi organisaatio voi päättää, sertifioiko se pakkauksen, sisällön vai molemmat.

HUOM: Luonnontuotteiden kohdalla on hyväksyttävää, että vain yksi aines/osa on FSC-sertifioitu, kunhan FSC-merkissä ja/tai muissa merkinnöissä on selkeä viittaus sertifioituun ainekseen/osaan.

Tämä standardi on jaettu neljään osaan. Osissa I ja II määritetään kaikille alkuperäketjun sertifikaatinhaltijoille yhteiset vaatimukset. Osien III ja IV vaatimuksia sovelletaan kunkin sertifikaatin kattavuuden mukaan.

Tämä käännösversio ei ole FSC:n virallinen dokumentti. Käännöstä voidaan käyttää virallisen englanninkielisen FSC-STD-40-004 V3-1-standardin tukena. Sertifiointi ja auditoinnit tapahtuvat aina englanninkielistä alkuperäisversiota vasten.

C Voimaantulo- ja voimassaoloaika

Hyväksymispäivä	Tammikuu 2021
Julkaisupäivä	2.2.2021
Voimaantulopäivä	1.9.2021
Siirtymäaika	1.9.2021–31.12.2022
Voimassaoloaika	Kunnes korvataan tai poistetaan käytöstä

HUOM: Siirtymäajan loppuun mennessä kaikki sertifikaatinhaltijat tulee olla arvioitu tämän standardiversioon mukaisesti.

D Lähdeluettelo

FSC-STD-40-004 on alkuperäketjun sertifiointin päästandardi kaikille organisaatioille. Sen voi yhdistää täydentäviin standardeihin organisaation sertifikaatin kattavuuden mukaisesti, kuten taulukossa A on kuvattu.

Täydentäviä standardeja ja muita normatiivisia asiakirjoja tarvitaan FSC-STD-40-004-standardin soveltamiseen. Päiväämättömien asiakirjojen kohdalla sovelletaan uusinta painosta (mukaan lukien sen kaikkia lisäyksiä).

Taulukko A. Alkuperäketjun FSC-sertifiointin normatiivinen viitekehys

FSC:n normatiiviset asiakirjat, jotka koskevat kaikkia alkuperäketjun sertifikaatinhaltijoita	
<p><i>FSC-STD-40-004 Chain of Custody Certification</i> <i>FSC-STD-40-004a FSC Product Classification (Addendum to FSC-STD-40-004)</i> <i>FSC-DIR-40-004 FSC Directive on Chain of Custody Certification</i> <i>FSC-POL-01-004 Policy for the Association of Organizations with FSC</i></p>	
Täydentävät normatiiviset asiakirjat (soveltaminen riippuu sertifikaatin kattavuudesta)	
Toimet	Sovellettavat normatiiviset asiakirjat
Usean toimintapaikan tai ryhmän CoC	<i>FSC-STD-40-003 Chain of Custody Certification of Multiple Sites</i>
Kontrolloidun puun hankinta	<i>FSC-STD-40-005 Requirements for Sourcing Controlled Wood</i> <i>FSC-DIR-40-005 FSC Directive on FSC Controlled Wood</i>
Kierrätetyn materiaalin hankinta	<i>FSC-STD-40-007 FSC Standard for Use of Reclaimed Material in FSC Product Groups and FSC Certified Projects</i>
FSC-tavaramerkkien käyttö	<i>FSC-STD-50-001 Requirements for Use of the FSC Trademarks by Certificate Holders</i>

HUOM: FSC:n tulkintoja sen normatiivisesta viitekehyksestä on saatavilla FSC:n verkkosivustolla (fsc.org).

Laatikko 3. Lausekkeiden ilmaisemisen verbimuodot [Mukailtu asiakirjasta ISO/IEC Directives Part 2: Rules for the structure and drafting of International Standards]

"tulee" (engl. "shall", kieltomuoto "ei saa"): tarkoittaa sitä, että vaatimuksia täytyy ehdottomasti noudattaa, jotta toimii standardin mukaisesti.

"tulisi" ja "pitäisi" (engl. "should", kieltomuoto "ei tulisi"): tarkoittavat sitä, että yksi vaihtoehto on erityisen suositeltava, vaikka toisia ei mainittaisi tai myöskään jätettäisi ulkopuolelle, tai sitä, että tietty toimintatapa on suositeltavaa mutta ei välttämättä pakollista.

"voida" ja "saada" (engl. "may"): tarkoittaa sitä, että toiminta on sallittavaa asiakirjassa mainittujen rajoitusten puitteissa.

"voida" ja "saada" (engl. "can"): käytetään myös kuvastamaan jonkin asian mahdollisuutta tai potentiaalia, liittyen esimerkiksi materiaaliin, fyysiseen olomuotoon tai syy-seuraussuhteeseen.

OSA I: Yleiset vaatimukset

1 Alkuperäketjun seurantajärjestelmä ("CoC management system")

- 1.1 Organisaation tulee perustaa ja ylläpitää sen kokoon ja laajuuteen sopivaa alkuperäketjun seurantajärjestelmää, jolla varmistetaan, että sen toiminnassa noudatetaan kaikkia sovellettavia sertifiointivaatimuksia, mukaan lukien seuraavat vaatimukset:
- a) nimetä sertifiointista vastaava henkilö, jolla on riittävät valtuudet, ja kokonaisvastuu siitä, että organisaatio noudattaa kaikkia sovellettavia sertifiointivaatimuksia
  - b) luoda ja ylläpitää ajantasaisia ja dokumentoituja menettelytapoja, jotka kattavat sertifikaatin sertifiointivaatimukset
  - c) määrittää kullekin menettelytavalle avainhenkilöstö, joka on sen toteuttamisesta vastuussa
  - d) antaa henkilökunnalle koulutusta organisaation ajantasaisista menettelytavoista, jotta voidaan varmistaa, että he osaavat hallinnoida alkuperäketjun seurantajärjestelmää
  - e) ylläpitää ajantasaista listaa asiakirjoista, joiden avulla osoitetaan, että organisaatio noudattaa kaikkia sovellettavia sertifiointivaatimuksia, ja säilyttää näitä tietoja vähintään viisi (5) vuotta. Organisaation tulee säilyttää vähintään seuraavia asiakirjoja, siltä osin kun ne kuuluvat sovellettavan sertifikaatin piiriin: menettelytavat; tuoteryhmälistat; koulutusaineistot; osto- ja myyntiasiakirjat; kirjanpitoaineisto materiaaleista; vuotuiset määräyhteenvedot; hyväksytyt tavaramerkkien käytöt; luettelot tavarantoimittajista, valituksista ja alihankinnoista; vaatimuksista poikkeavien tuotteiden seurannasta; tiedot kierrätetyn materiaalin todentamistoimista ja tiedot koskien kontrolloidun materiaalin ja FSC:n kontrolloidun puun huolellisuusvelvoitetta ("due diligence program").
- 1.2 Organisaation tulee soveltaa Osassa IV määritettyjä kelpoisuuskriteerejä arvioidessaan, sopiiko se yksittäiseen, usean toimintapaikan vai ryhmän alkuperäketjun sertifiointiin.
- 1.3 Organisaation tulee sitoutua FSC:n arvoihin niin kuin ne on määritetty asiakirjassa *FSC-POL-01-004 Policy for the Association of Organizations with FSC*.
- 1.4 Organisaation tulee sitoutua työterveyteen ja -turvallisuuteen ("occupational health and safety" eli "OHAS"). Organisaation tulee vähintään nimetä työsuojeluvastaava, luoda ja toteuttaa organisaation kokoon ja laajuuteen sopivat työsuojelun menetelmät sekä antaa henkilöstölle työsuojelukoulutusta.
- HUOM: Muita työsuojelusertifikaatteja ja todisteita paikallisen työsuojelulainsäädännön toimeenpanosta, jotka vastaavat lausekkeen 1.4 vaatimuksia, voidaan käyttää todisteena kyseisen kohdan noudattamisesta (toisin sanoen organisaation voidaan katsoa automaattisesti täyttävän lausekkeen 1.4 vaatimukset).*
- 1.5 Organisaation tulee ottaa käyttöön¹ ja toteuttaa virallinen linjaus tai linjauksia, jotka sisältävät FSC:n työelämän perusoikeudet. Virallisen linjauksen tulee olla

---

¹ Voi laatia uuden tai käyttää olemassa olevaa linjausta.

saatavilla sidosryhmille (eli niille sidosryhmille, joita asia koskee tai kiinnostaa) ja organisaation omalle sertifiointiorganisaatiolle.

- 1.6 Organisaation tulee ylläpitää ajantasaista itsearviointia, jossa kuvataan, miten organisaation toiminnassa sovelletaan FSC:n työelämän perusoikeuksia. Itsearviointi tulee toimittaa organisaation sertifiointiorganisaatiolle.
- 1.7 Organisaation tulee taata, että kaikki valitukset, jotka liittyvät sen alkuperäketjun sertifiointiin kuuluvien vaatimusten noudattamiseen, tutkitaan riittävän tarkasti, vähintään seuraavin tavoin:
  - a) vahvistetaan valitus vastaanotetuksi sen lähettäjälle vähintään kahden (2) viikon sisällä valituksen vastaanottamisesta
  - b) tutkitaan valitus ja määritetään toimenpide-ehdotukset vastauksena valituksen lähettäjälle kolmen (3) kuukauden sisällä. Mikäli tutkimuksiin tarvitaan enemmän aikaa, siitä tulee ilmoittaa valituksen tekijälle ja sertifiointiorganisaatiolle
  - c) ryhdytään sopiviin toimenpiteisiin, jotta sertifiointivaatimusten noudattamista koskevat valitukset ja puutteet saadaan ratkaistua
  - d) ilmoitetaan valituksen tekijälle ja sertifiointiorganisaatiolle, kun valitus todetaan loppuun käsitellyksi.
- 1.8 Organisaatiolla tulee olla menettelyohjeet sen varmistamiseksi, että kaikki tuotteet, joissa on poikkeama vaatimustenmukaisuudessa, löydetään ja ohjataan oikeaan paikkaan, jotta niitä ei vahingossa myydä tai toimiteta FSC-väittämällä varustettuina. Jos tuote joka poikkeaa vaatimustenmukaisuudesta on jo toimitettu eteenpäin, organisaation tulee tehdä seuraavat toimenpiteet:
  - a) ilmoittaa kirjallisesti sertifiointiorganisaatiolle ja kaikille suorille asiakkaille, joita asia koskee, viiden arkipäivän sisällä poikkeavan tuotteen havaitsemisesta ja säilyttää ilmoitukset
  - b) analysoida, miksi tuotteet olivat poikkeavia, ja aloittaa toimenpiteet sen estämiseksi, ettei sama tapahdu uudestaan
  - c) tehdä yhteistyötä sertifiointiorganisaation kanssa, jotta he voivat varmistaa, että poikkeamien korjaamiseksi on tehty riittävät toimenpiteet.
  - d) Organisaation tulee pyynnöstä suostua liiketapahtumien vahvistusprosessiin, jonka sertifiointiorganisaatio tekee yhdessä ASI:n (Assurance Services International) kanssa, toimittamalla heille tietoja FSC-liiketapahtumista sertifiointiorganisaation pyynnön mukaisesti.

HUOM: Liiketapahtumien tietojen jakamisen piiriin eivät kuulu hinnoittelutiedot.

- 1.9 Organisaation tulee antaa sertifiointiorganisaation ja ASI:n tehdä kuitutestausta ja toimittaa heille pyydettäessä materiaali- ja tuotenäytteitä sekä tiedot, mistä lajeista ne koostuvat.
- 1.10 Organisaatio voi todistaa noudattavansa kohtaa 7 ”FSC:n työelämän perusoikeudet” osoittamalla osallistuvansa muihin sertifiointijärjestelmiin.

HUOM: Kansainvälinen FSC arvioi muiden sertifiointijärjestelmien yhteensopivuuden FSC:n työelämän perusoikeuksien kanssa sekä päällekkäisyyden kohdan 7 vaatimusten kanssa.

2 Materiaalin hankinta

- 2.1 Organisaation tulee ylläpitää ajantasaista tietokantaa kaikista tavarantoimittajista, jotka toimittavat FSC-tuoteryhmissä käytettäviä materiaaleja. Tiedoista pitää löytyä toimittajien nimet, sertifikaattikoodi (jos olemassa) ja tiedot hankituista materiaaleista.
- 2.2 Jotta organisaatio on tietoinen kaikista muutoksista, jotka voivat vaikuttaa hankittavien tuotteiden saatavuuteen tai aitouteen, sen tulee säännöllisesti todentaa aktiivisten FSC-sertifioitujen tavarantoimittajiensa sertifikaattien tuoteryhmien kattavuus ja voimassaolo FSC:n sertifikaattitietokannasta (search.fsc.org).

HUOM: Organisaatio voi hyödyntää muita FSC-alustoja, jotka on synkronoitu FSC:n sertifikaattitietokannan kanssa (eli tavaramerkkiportaalia), jotta voisi paremmin noudattaa tätä vaatimusta, sillä sivusto voi lähettää automaattisia ilmoituksia aina, kun tavarantoimittajien sertifikaatin kattavuus muuttuu.

- 2.3 Organisaation tulee tarkistaa tavarantoimittajan myynti- ja toimitusasiakirjoista seuraavat asiat:
- että toimitetun tavaran tyyppi ja määrä vastaavat asiakirjojen tietoja
  - että FSC-väittämä on merkitty
  - että tavarantoimittajan alkuperäketjun tai kontrolloidun puun FSC-koodi on näkyvissä sellaisen materiaalin yhteydessä, johon liitetään jokin FSC-väittämä.
- 2.4 Organisaation tulee varmistaa, että FSC:n tuoteryhmissä käytetään vain niihin soveltuvia aineksia ja oikeita materiaalikategorioita taulukon B mukaisesti.

Taulukko B. Tuoteryhmän tuotoksille (output) määritettyyn FSC-väittämään soveltuvat ainekset (input) Huom! Väittämien kääntämistä suomeksi ei suositella ja käännöksiä ei välttämättä hyväksytä auditoinnissa.

Tuoteryhmän mukainen tuotoksen FSC-väittämä	Soveltuvat ainekset
FSC 100%	FSC 100%
FSC Mix x% / FSC Mix Credit	FSC 100%, FSC Mix x%, FSC Mix Credit, FSC Recycled x%, FSC Recycled Credit, kontrolloitu materiaali, FSC Controlled Wood, tuotannon sivuvirrasta kerätty, kuluttajakäytön jälkeen kerätty.
FSC Recycled x% / FSC Recycled Credit	FSC Recycled x%, FSC Recycled Credit, tuotannon sivuvirrasta kerätty, kuluttajakäytön jälkeen kerätty.
FSC Controlled Wood	FSC 100%, FSC Mix x%, FSC Mix Credit, kontrolloitu materiaali, FSC Controlled Wood.

- 2.5 Organisaatioiden, jotka käyttävät FSC-tuoteryhmissään kierrätettyä materiaalia, jota ei ole FSC-sertifioitu, tulee täyttää FSC-STD-40-007-standardin vaatimukset.
- 2.6 Organisaatioiden, jotka käyttävät FSC-tuoteryhmissään kontrolloidun materiaalin tavoin sellaista koskemattomaa materiaalia, jota ei ole FSC-sertifioitu, tulee täyttää FSC-STD-40-005-standardin vaatimukset.

- 2.7 Organisaatiot, jotka kierrättävät omassa toimintapaikassaan ensi- tai toissijaisesta prosessoinnista syntyvää materiaalia, voivat luokitella materiaalin samaan tai alempaan kategoriaan kuin materiaalin, mistä se on syntynyt. Organisaatio voi myös luokitella toissijaisesta prosessoinnista kerätyn materiaalin tuotannon sivuvirrasta kerätyksi materiaaliksi ("pre-consumer reclaimed material"), paitsi silloin, kun materiaali on poistettu valmistusprosessissa, mutta sitä voi käyttää uudelleen samassa toimintapaikassa samaan valmistusprosessiin, josta se on lähtöisin.
- 2.8 Organisaatio voi luokitella materiaalin tuotteen valmistamiseen soveltuvaksi ainekseksi, vaikka materiaali olisi varastossa sertifiointiorganisaation auditoinnin hetkellä tai saapuisi pääauditointipäivän ja organisaation alkuperäketjun sertifikaatin myöntämispäivän välillä, kuitenkin sillä ehdolla, että organisaatio pystyy todistamaan sertifiointiorganisaatiolle, että materiaali täyttää FSC:n materiaalien hankintaan liittyvät vaatimukset.

3 Materiaalin käsittely

- 3.1 Jos on olemassa riski, että materiaaliksi soveltumatonta ainesta sekoittuu FSC-tuoteryhmiin, organisaation tulee tehdä yksi tai useampi seuraavista erottelutoimista:
- a) materiaalin fyysinen erottelu
  - b) aikaan perustuva materiaalin erottelu
  - c) materiaalin tunnistaminen.

4 FSC-materiaalin ja -tuotteiden tietorekisteri

- 4.1 Organisaation tulee kirjata ylös kunkin tuoteryhmän tai työtilauksen sellaiset pääasialliset prosessointivaiheet, joissa materiaalin määrä tai paino muuttuu, ja eritellä kunkin prosessointivaiheen muuntokerroin/-kertoimet tai, mikäli se ei ole mahdollista, kaikkien vaiheiden yhteinen muuntokerroin. Organisaatiolla tulee olla johdonmukainen ja ajantasainen tapa laskea muuntokerroin/-kertoimet.

HUOM: Organisaatiot, jotka tuottavat räätälöityjä tuotteita, eivät ole velvollisia ilmoittamaan muuntokertoimiaan ennen tuotantoa, mutta heidän tulee ylläpitää tuotannon tietorekisteriä, josta muuntokertoimen pystyy laskemaan.

- 4.2 Organisaation tulee ylläpitää ajantasaista kirjanpitoaineistoa (esim. laskentataulukot, tuotannonvalvontaohjelma) sellaisista materiaaleista ja tuotteista, jotka FSC-sertifikaatti kattaa. Aineistosta käy ilmi:
- a) Raaka-aineiden ja aineiden kohdalla: tavarantoimittajan myyntiasiakirjojen numero, päivämäärä, määrät ja materiaalikategoria, mukaan lukien prosentti- tai credit-väittäjä (jos sellainen löytyy)
  - b) tuotosten kohdalla: myyntiasiakirjojen numero, päivämäärä, tuoteseloste, määrät, FSC-väittäjä sekä sovellettava väittäjäkausi tai työtilaus
  - c) FSC-prosentin laskelmat ja FSC-credit-tilit.
- 4.3 Sellaisten organisaatioiden, joiden aineksilla ja tuotoksilla on samanaikaisesti sekä FSC-väittämiä että väittämiä jonkun toisen metsänhoidon sertifiointijärjestelmän kautta, tulee osoittaa, että tuotteiden määriä ei virheellisesti lasketa useaan otteeseen.

HUOM: Tämän voi tehdä pitämällä näistä materiaaleista yhtä kirjanpitoaineistoa, johon kirjataan selkeästi materiaalin ja tuotteiden määrät ja niistä valmistettavien tuotosten

sertifiointiväittämät. Mikäli tämä ei ole mahdollista, organisaation tulisi antaa sertifiointiorganisaation arvioida kyseisen vaatimuksen täyttyminen muilla tavoin.

- 4.4 Organisaation tulee valmistella vuosittaisista määristä yhteenvetoraportit (käyttäen organisaatiossa yleisesti käytettyä mittayksikköä), jotka kattavat edellisen raportin jälkeisen ajan ja joista käy ilmi, että tuotettujen ja FSC-väittämällä myytyjen tuotteiden määrät täsmäävät aineiden määriin, ja joihin on kirjattu varastossa olevien tuotosten määrät, niihin liittyvät FSC-väittämät ja muuntokertoimet tuoteryhmittäin.

HUOM: Organisaatiot, jotka tuottavat räätälöityjä tuotteita (esim. puusepät, rakennusurakoitsijat, rakennusyrietykset), voivat esittää vuotuiset FSC-yhteenvetoraportit työtilaus- tai rakennusprojektitiivistelmien muodossa tuoteryhmäjaottelun sijaan.

5 Myynti

- 5.1 Organisaation tulee varmistaa, että FSC-väittämällä myytyjen tuotteiden (paperisissa tai sähköisissä) myyntiasiakirjoissa on seuraavat tiedot:
- organisaation nimi ja yhteystiedot
  - tiedot, joista asiakkaan voi tunnistaa, kuten asiakkaan nimi ja osoite (paitsi kun myydään lopulliselle kuluttajalle)
  - asiakirjan luomisen päivämäärä
  - tuotteen nimi tai kuvaus
  - myytyjen tuotteiden määrä
  - organisaation FSC-sertifioitujen tuotteiden FSC-sertifikaattikoodi ja/tai kontrolloitujen puutuotteiden FSC-koodi
  - kunkin tuotteen tai tuotteiden yhteinen FSC-väittäjä selkeästi ilmoitettuna taulukon C mukaisesti.

Taulukko C. Tuotettuihin tuotteisiin soveltuvat FSC-väittämät FSC-seurantajärjestelmien mukaisesti

Tuoteryhmän mukainen tuotoksen FSC-väittäjä	FSC-seurantajärjestelmä		
	Transfer-järjestelmä	Prosenttijärjestelmä	Credit-järjestelmä
FSC 100%	✓	–	–
FSC Mix x%	✓	✓	–
FSC Recycled x%	✓	✓	–
FSC Mix Credit	✓	–	✓
FSC Recycled Credit	✓	–	✓
FSC Controlled Wood	✓	✓ (lue lauseke 5.9)	✓ (lue lausekkeet 5.9 ja 11.10)

- 5.2 Toimitusketjun lopussa toimivat organisaatiot (kuten jälleenmyyjät ja kustantajat), jotka myyvät valmiita ja FSC-merkittyjä tuotteita, voivat jättää myyntiasiakirjoista pois tiedot prosenttiosuudesta tai crediteistä (esim. käyttämällä pelkkää "FSC Mix"-väittäjää "FSC Mix 70%" tai "FSC Mix Credit"-väittäjien sijaan). Tällöin kuitenkin kyseinen tieto jää pois, eivätkä toimitusketjun seuraavat organisaatiot enää saa käyttää tuotteisiin liittyviä prosenttiosuus- tai credit-tietoja.

- 5.3 Mikäli organisaation myyntiasiakirjoja ei lähetetä tuotteen lähetyksen mukana ja asiakas tarvitsisi niiden sisältämiä tietoja tunnistaakseen tuotteen FSC-sertifioiduksi, tulee lähetyksen mukana olevien toimitusasiakirjojen sisältää samat, lausekkeessa 5.1 vaaditut tiedot sekä viittaus myyntiasiakirjoihin.
- 5.4 Organisaation tulee varmistaa, että tuotteissa, joiden myyntiasiakirjoissa on FSC 100%, FSC Mix tai FSC Recycled -väittämä, ei ole minkään muiden metsänhoidon sertifiointijärjestelmien merkkejä.

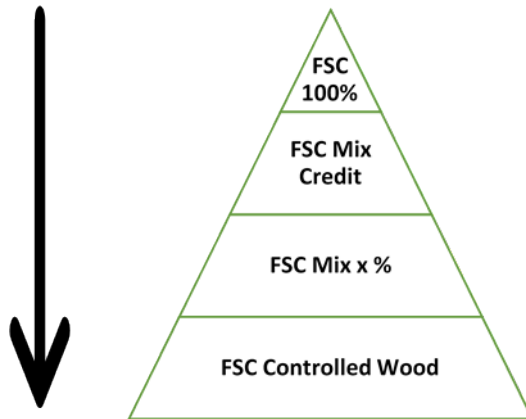
HUOM: FSC-sertifioidun tuotteen myynti- ja toimitusasiakirjoissa voi olla samanaikaisesti FSC-väittämä ja jonkin toisen metsänhoidon sertifiointijärjestelmän väittämä, vaikka tuotteessa olisi FSC-merkki.

- 5.5 Organisaatiot voivat ilmoittaa, että tuote on valmistettu pelkästään pienmetsänomistajien tai paikallisyhteisöjen omistamien metsien ainesmateriaaleista lisäämällä myyntiasiakirjoihin seuraavan väittämän: "Pienmetsänomistajilta tai paikallisyhteisöiltä". Sertifikaatinhaltijat voivat siirtää kyseisen väittämän toimitusketjussa eteenpäin.
- 5.6 Organisaatio saa myydä tuotteita niin, että myynti- ja toimitusasiakirjoissa on "FSC Controlled Wood" -väittämä, vain jos tuotteet ovat raaka-aineita tai vain osittain valmiita ja asiakas on FSC-sertifioitu.
- 5.7 Mikäli organisaatio ei pysty ilmoittamaan FSC-väittämää ja/tai sertifikaattikoodia myynti- tai toimitusasiakirjoissa (tai kummissakaan), vaaditut tiedot tulee ilmoittaa asiakkaalle lisäasiakirjoissa (esim. liitteessä). Tällaisessa tapauksessa organisaation tulee pyytää sertifiointiorganisaatiolta lupa liittää lisäasiakirjoja seuraavien kriteerien mukaisesti:
- lisäasiakirjoissa tulee olla selkeästi ilmoitettu, mihin myynti- tai toimitusasiakirjoihin ne liittyvät
  - lisäasiakirjoissa ei saa olla vaaraa siitä, että asiakas ymmärtäisi väärin, mitkä tuotteet ovat ja mitkä tuotteet eivät ole FSC-sertifioituja
  - mikäli myyntiasiakirjoissa mainitaan useita tuotteita eri FSC-väittämillä, lisäasiakirjoissa tulee selkeästi ilmoittaa, mikä FSC-väittämä kuuluu mihinkin tuotteeseen.
- 5.8 Organisaatiot, jotka toimittavat räätälöityjä FSC-tuotteita (kuten puusepät, rakennusurakoitsijat, rakennusyhtiöt), mutta eivät listaa FSC-sertifioituja tuotteita myyntiasiakirjoihin lausekkeen 5.1 mukaisesti, voivat liittää rakennus- tai muihin palveluihin liittyviin myyntiasiakirjoihinsa lisäasiakirjoja. Lisäasiakirjan tulee sisältää seuraavat asiat:
- viitetiedot, joiden avulla pystyy yhdistämään palvelun laskut lisäasiakirjaan
  - lista FSC-sertifioiduista osista sekä niiden määrät ja FSC-väittämät
  - organisaation sertifikaattikoodi.
- 5.9 Organisaatio voi alentaa tuotoksen FSC-väittämää taulukon A mukaisesti. FSC-merkin tulee vastata myyntiasiakirjoissa ilmoitettua FSC-väittämää, paitsi silloin kun jälleenmyyjä myy valmista, FSC-merkittyä tuotetta lopulliselle kuluttajalle.

HUOM: Tuotteista, jotka on valmistettu pelkästään kierrätetystä materiaalista, voi käyttää ainoastaan väittämää "FSC Recycled".

HUOM: Tuotteille, johon merkitään FSC-merkki, voidaan käyttää suomenkielistä FSC-merkkiä, vaikka väittämä kulkee englannin kielellä tuotantoketjussa.

Kuva A. Säännöt tuotosten FSC-väittämien alentamiseen

6 Puutavaraa koskevan lainsäädännön noudattaminen

6.1 Organisaation tulee varmistaa, että sen FSC-sertifioidut tuotteet ja FSC:n kontrolloidut puutuotteet noudattavat kaikkea niihin sovellettavaa, puutavaraa koskevaa lainsäädäntöä. Organisaation tulee vähintään

- a) laatia menettelyohjeet, joilla varmistetaan, että FSC-sertifioitujen ja kontrolloidusta puusta tehtyjen tuotteiden tuonti ja/tai vienti ja kaupallistaminen noudattaa kaikkia sovellettavia kauppa- ja tullilakeja² (mikäli organisaatio vie ja/tai tuo FSC-tuotteita)
- b) pyydettäessä kerätä ja jakaa tietoa lajeista (yleisnimi ja tieteellinen nimi) ja korjuumaasta (tai lain vaatiessa tarkempi sijaintitieto) suorille asiakkaille ja/tai kaikille toimitusketjun FSC-sertifioituille organisaatioille, jotka tarvitsevat kyseisiä tietoja noudattaakseen puutavaraa koskevaa lainsäädäntöä. Organisaatio ja tietojen pyytäjät voivat keskenään sopia, missä muodossa ja kuinka usein kyseiset tiedot pitää toimittaa, kunhan tiedot ovat paikkansapitäviä ja ne voidaan yksiselitteisesti yhdistää kuhunkin FSC-sertifioituun tai FSC:n kontrolloituun puumateriaaliin.

HUOM: Tarkemmat tiedot korjuun alueesta tai toimilupa-alueesta maan sisällä vaaditaan silloin, kun tällaisten alueiden laittoman korjuun riski vaihtelee. Kaikki sellaiset järjestelyt, joissa myönnetään oikeus puunkorjuuseen tietyllä alueella, luokitellaan korjuun toimilupa-alueeksi.

HUOM: Mikäli organisaatiolla ei ole vaadittuja tietoja lajeista ja lähtömaasta, tietopyyntö siirretään niin pitkälle takaisin toimitusketjua pitkin, kunnes tiedot saadaan.

- c) toimittaa todisteet oikeudellisesti merkittävien kauppa- ja tullilakien noudattamisesta
- d) varmistaa, että sellaiset FSC-sertifioidut tuotteet, joissa on tuotannon sivuvirrasta kerättyä puuta (lukuun ottamatta kierrätettyä paperia) ja joita myydään yhtiöihin, jotka sijaitsevat maissa, joissa on puutavaraa koskevaa lainsäädäntöä, **joko**

² Kauppa- ja tullilainsäädännön piiriin kuuluvat seuraavat asiat, vaikka niiden piiriin voi kuulua muitakin:

- Puutavaran viennin kiellot, kiintiöt tai muut rajoitukset (esim. käsittelemättömien tukkien tai höyläämättömän puutavaran vientikiellot)
- Puutavaran ja puutuotteiden vientilupavaatimukset
- Virallinen lupa, jonka jotkin puutavaraa ja puutuotteita vievät tahot voivat vaatia
- Puutuotteiden vientiä koskevat verot ja tullimaksut.

- i) sisältävät vain sellaista tuotannon sivuvirrasta kerättyä puumateriaalia, joka noudattaa FSC:n kontrolloidun puun vaatimuksia standardin FSC-STD-40-005 mukaisesti **tai**
- ii) myydään asiakkaille sellaisilla tiedoilla, joista käy ilmi, että tuote sisältää tuotannon sivuvirrasta kerättyä puuta, ja noudatetaan heidän huolellisuusvelvoitettaan puutavaraa koskevan lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

HUOM: Yllä olevaa vaihtoehtoa d (i) soveltavat organisaatiot voivat soveltaa standardissa FSC-STD-40-005 ilmoitettuja vaatimuksia oheistuotteille ("co-products").

7 FSC:n työelämän perusoikeudet³

- 7.1 Organisaation tulee FSC:n työelämän perusoikeuksia soveltaessaan ja vaatimuksia täyttäessään ottaa huomioon myös kansallisen lainsäädännön määrittämät oikeudet ja velvollisuudet.
- 7.2 Organisaation ei tule käyttää lapsityövoimaa.
  - 7.2.1 Työhön ei tule ottaa alle 15-vuotiaita työntekijöitä. Mikäli kansallisessa lainsäädännössä alaikäraja on määritelty tätä korkeammaksi, organisaation tulee noudattaa kansallisen lainsäädännön määräyksiä. Poikkeus tähän määritellään alaindikaattorissa 7.2.2.
  - 7.2.2 Maissa, joissa kansallinen laki tai määräykset sallivat 13–15-vuotiaiden työllistämisen kevyessä työssä, työtä voi tehdä, kun se ei häiritse koulunkäyntiä tai ole haitallista henkilöiden terveydelle tai kehitykselle. Erityisesti silloin kun lapsia koskee oppivelvollisuus, heidän tulee työskennellä vain kouluaikojen ulkopuolella normaalien päivätyöaikojen puitteissa.
  - 7.2.3 Alle 18-vuotias työntekijä ei saa tehdä vaarallista tai raskasta työtä, paitsi koulutustarkoituksessa kansallisten lakien ja määräysten hyväksymällä tavalla.
  - 7.2.4 Organisaation tulee kieltää lapsityövoiman vakavimmat muodot.
- 7.3 Organisaation on poistettava kaikki pakkotyön muodot.
  - 7.3.1 Työsuhteet ovat vapaaehtoisia ja perustuvat molemminpuoliseen suostumukseen, eikä niihin liity rangaistuksen uhkaa.
  - 7.3.2 Työssä ei saa esiintyä merkkejä pakkotyöhön viittaavista käytännöistä. Tällaisia ovat muun muassa:
    - fyysinen ja seksuaalinen väkivalta
    - velkaorjuus
    - palkan pidättäminen / sisältää työllistymismaksujen maksamisen tai pantin maksamisen työnteon aloittamista varten
    - liikkumisen rajoittaminen
    - passin tai henkilöpapereiden haltuunotto
    - uhkaus ilmiannosta viranomaisille
- 7.4 Organisaation on varmistettava, ettei työhön otettaessa tai ammattia harjoitettaessa esiinny syrjintää.
  - 7.4.1 Työhönottoon tai ammatin harjoittamiseen liittyvät käytännöt eivät saa olla syrjiviä.

³ Lähde: ILO Core Conventions (2017) -asiakirjan periaatteisiin perustuva FSC:n raportti yleisistä kriteereistä ja indikaattoreista.

- 7.5 Yhdistymisvapaus ja kollektiivinen neuvottelu-oikeus on tunnustettava.
- 7.5.1 Työntekijät saavat muodostaa haluamiaan yhdistyksiä ja järjestöjä ja liittyä niihin vapaasti.
  - 7.5.2 Organisaation tulee kunnioittaa työntekijöiden järjestöjen tai ammattiyhdistysten täydellistä vapautta laatia sääntönsä.
  - 7.5.3 Työntekijöillä tulee olla oikeus osallistua tai olla osallistumatta lailliseen ammattiyhdistystoimintaan. Työntekijää ei saa syrjiä tai rangaista näiden oikeuksien käyttämisestä.
  - 7.5.4 Työehtosopimusneuvottelut työntekijäyhdistysten kanssa tulee käydä hyvässä hengessä ja pyrkiä siihen, että neuvottelutulos syntyy ja työehtosopimus saadaan solmittua.
  - 7.5.5 Työehtosopimusta tulee noudattaa, mikäli sellainen on olemassa.

Huom! Työelämän perusoikeuksien itsearviointissa voidaan hyödyntää esitätettyä itsearviointilomaketta. Esitätetty itsearviointilomake on ladattavissa osoitteesta fi.fsc.org

OSA II: FSC-väittämien seuranta

HUOM: Esimerkkejä tuoteryhmän ja FSC-seurantajärjestelmän vaatimusten soveltamisesta löytyy liitteistä A ja B.

8 Tuoteryhmien perustaminen FSC-väittämien seuranta varten

- 8.1 Organisaation tulee perustaa tuoteryhmiä, joiden avulla seurataan tuotosten FSC-väittämiä ja FSC-merkintää. Tuoteryhmät tulee muodostaa yhtä tai useampaa tuotettua tuotetta kohden
- a) jotka ovat samaa tuotetyyppiä standardin FSC-STD-40-004a mukaisesti;
  - b) joita valvotaan saman FSC-seurantajärjestelmän mukaisesti.
- 8.2 Seuraavat lisäehdot pätevät tuoteryhmien perustamiseen prosentti- ja/tai credit-järjestelmää käytettäessä:
- a) kaikilla tuotteilla tulee olla sama muuntokerroin. Jos näin ei ole, ne voidaan silti laittaa samaan tuoteryhmään, mutta kullakin tuotteella tulee käyttää sen omaa, sovellettavaa muuntokerrointa, jota ei tule laskennassa muuttaa. Näin voi laskea sellaisten tuotteiden määrän, jotka voi myydä FSC- prosenttiosuus- tai FSC-credit-väittämällä
  - b) kaikkien tuotteiden tulee olla valmistettu samasta ainesmateriaalista (esim. mäntysahatavarasta) tai samasta ainessekoituksesta (esim. viilutettujen lastulevyjen tuoteryhmä, jossa kaikki tuotteet on valmistettu useasta toisistaan vastaavasta lajista).

HUOM: Tuoteryhmän ainesmateriaalin ja/tai puulajin voi korvata toisella materiaaalilla ja/tai lajilla sillä ehdolla, että ne vastaavat toisiaan. Tuotteiden materiaalin, koon ja muodon muunnelmät sallitaan saman tuoteryhmän sisällä. Erityyppisiä puumassoja pidetään toisiaan vastaavina aineksina, paitsi koskemattonta ja kierrätettyä puukuitua, jotka eivät ole toisiaan vastaavia ainesmateriaaleja.

HUOM: Koskemattonta ja kierrätettyä puukuitua saa laittaa samalle credit-tilille silloin, kun tuotteet on valmistettu molemmista materiaaleista (puukuitusekoituksesta). 100-prosenttisesti kierrätettyjen tuotteiden kohdalla FSC-credit tulee kuitenkin vähentää vain kierrätetyistä ainesmateriaaleista. Sama pätee 100-prosenttisesti koskemattomiin kuitutuotteisiin, joiden kohdalla credit tulee vähentää koskemattomista ainesmateriaaleista.

- 8.3 Organisaation tulee ylläpitää ajantasaista tuoteryhmälistaa, jossa jokaisen ryhmän kohdalla määritetään
- a) valmistettujen tuotteiden tuotetyyppi/-tyypit standardin FSC-STD-40-004a mukaisesti
  - b) tuotteisiin soveltuvat FSC-väittämät. Organisaatio voi myös ilmoittaa, mitkä tuotteet voivat kantaa FSC Pienmetsänomistajilta tai paikallisyhteisöiltä -merkkiä, mikäli organisaatio haluaa, että kyseinen tieto julkistetaan FSC:n sertifikaattitietokannassa
  - c) lajit (mukaan lukien tieteelliset ja yleisnimet) silloin, kun tieto lajista vaikuttaa tuotteen ominaisuuksiin.

Laatikko 4. Raaka-aine ja ainesmateriaalien korvaaminen tuoteryhmän sisällä (soveltuu kaikkiin FSC-seurantajärjestelmiin)

Materiaaleja ja/tai lajeja voi pitää toisiaan vastaavina, mikäli ne voi korvata ilman, että tuotetun tuotteen ominaisuudet muuttuvat. Seuraavia indikaattoreita pidetään tuotteen ominaisuuksien muutoksena:

- muutos tuotetyypissä (standardin FSC-STD-40-004a mukaan) **tai**
- muutos tuotteen toiminnassa tai käyttötarkoituksessa **tai**
- tuotteen hinnan nousu (hintaa ei tulisi pitää ainoana indikaattorina tuotteen muutoksesta, sillä muutoksia voivat aiheuttaa esimerkiksi vaihtelut markkinakysynnässä, hintaneuvottelut tai osto- ja myyntimäärät; sitä voi kuitenkin yhdessä muiden indikaattorien kanssa pitää merkinä tuotetun tuotteen ominaisuuksien muutoksesta) **tai**
- tuoteluokan nousu **tai**
- tuotteen ulkonäön muutos (ulkonäkö määrittyy olennaisten materiaalien ominaisuuksien perusteella. Printtejä, maalauksia tai muita pintakäsittelyjä ei oteta tässä huomioon).

9 Transfer-järjestelmä

Laatikko 5. Transfer-järjestelmän soveltaminen

Transfer-järjestelmä on FSC-seurantajärjestelmä, joka tarjoaa yksinkertaisimman lähestymistavan FSC-väittämien määrittämiseen. Siinä ainesmateriaalien FSC-väittämät siirretään suoraan tuotettuihin tuotteisiin. Aines- ja tuotosmateriaalien välinen yhteys varmistetaan organisaation toiminnan kaikissa vaiheissa erottelemalla soveltuvat materiaalit soveltumattomista.

Transfer-järjestelmää voi soveltaa kaikkiin tuoteryhmiin, FSC-väittämiin ja toimintoihin.

Tuotannon sivuvirrasta kerätylle puulle ei ole päteviä tuotos-väittämiä, sillä sitä ei pidetä transfer-järjestelmässä soveltuvana aineksena toisen tuotteen valmistamiseen.

HUOM: Ravinnoksi tai lääkkeeksi käytetyt luonnontuotteet on rajoitettu vain transfer-järjestelmään.

- 9.1 Organisaation tulee jokaisen tuoteryhmän kohdalla tarkentaa, mihin väittämäkauteen tai työtilaukseen kukin FSC-väittäjä pätee.
- 9.2 Sellaisten väittämäkausien tai työtilausten kohdalla, joissa ainekset kuuluvat samaan materiaalikategoriaan ja kantavat samaa FSC-väittämää, organisaation tulee määrittää tuotoksille sama FSC-väittäjä.
- 9.3 Sellaisten väittämäkausien tai työtilausten kohdalla, joissa yhdistetään aineksia eri materiaaliluokista tai aineksia eri prosentti- tai credit-väittämillä, organisaation tulee käyttää tuotoksissa aineiden matalinta FSC-väittämää taulukon D mukaisesti.

Taulukko D. Aineiden (input) mahdollisia FSC-väittämien yhdistelmiä ja niistä syntyvät tuotoksen (output) FSC-väittämät, kun sovelletaan transfer-järjestelmää

Aines:	FSC 100%	FSC Mix Credit	FSC Mix x%	FSC Recycled Credit	FSC Recycled x%	Tuotannon sivuvirrasta kerätty puu	Tuotannon sivuvirrasta kerätty paperi	Kuluttajakäytön jälkeen kerätty puu ja -paperi	FSC Controlled Wood ja kontrolloidut materiaalit
FSC 100%	FSC 100%						FSC Mix 100%		
FSC Mix Credit		FSC Mix Credit		FSC Mix Credit			FSC Mix Credit		FSC Controlled Wood
FSC Mix x%			FSC Mix x%				FSC Mix x%		
FSC Recycled Credit		FSC Mix Credit		FSC Recycled Credit			FSC Recycled Credit		
FSC Recycled x%					FSC Recycled x%		FSC Recycled x%		
Tuotannon sivuvirrasta kerätty puu						FSC-väittämät kielletty			FSC-väittämät kielletty
Tuotannon sivuvirrasta kerätty paperi				FSC Recycled Credit			FSC Recycled 100%		
Kuluttajakäytön jälkeen kerätty puu ja paperi	FSC Mix 100%	FSC Mix Credit	FSC Mix x%		FSC Recycled %				
FSC Controlled Wood ja kontrolloidut materiaalit			FSC Controlled Wood					FSC-väittämät kielletty	FSC Controlled Wood

10 Prosenttijärjestelmä

Laatikko 6. Prosenttijärjestelmän soveltaminen

Prosenttijärjestelmä on FSC-seurantajärjestelmä, jossa kaikki tuotokset voi myydä sellaisella prosenttiosuusväittämällä, joka vastaa tietyn väittämäkauden sisällä käytettyjen aineiden suhteellista osuutta.

Prosenttijärjestelmää voi soveltaa FSC Mix ja FSC Recycled -tuoteryhmiin yhden tai useamman toimintapaikan toiminnan tasolla. Prosenttijärjestelmää voi soveltaa myös tuotteisiin, jotka on merkitty FSC Pienmetsänomistajilta tai paikallisyhteisöiltä ("From small or community forest producers") -merkillä.

Prosenttijärjestelmää **ei voi** soveltaa seuraaviin toimiin:

- FSC 100% -väittämää kantavien tuotteiden myyntiin
- puisten tai paperisten lopputuotteiden kauppaan tai jakeluun (esim. paperikauppiaat)
- kaupankäyntiin ilman fyysistä omistusta
- luonnontuotteiden ("non-timber forest products" eli "NTFPs") kauppaan ja prosessointiin **paitsi** puista kerättyihin bambu- ja luonnontuotteisiin (kuten korkki, pihka, kaarna, kumi, mahla).

- 10.1 Organisaation tulee jokaisen tuoteryhmän kohdalla tarkentaa, mihin väittämäkauteen tai työtilaukseen kukin FSC-prosenttiväittäjä pätee.
- 10.2 FSC Mix ja FSC Recycled -ainesten kohdalla organisaation tulee käyttää sitä prosentti- tai credit-väittämää, joka on ilmoitettu tavarantoimittajan myynti- tai toimitusasiakirjoissa (tai molemmissa) määrittääkseen väittämään vaikuttavien aineiden määrän.

HUOM: Materiaalia, johon kuuluu credit-väittäjä, tulee kohdella kokonaisuudessaan väittämään vaikuttavana aineksena.

- 10.3 Organisaation tulee laskea ja kirjata ylös kutakin väittämäkautta tai työtilausta vastaava FSC-prosentti käyttäen seuraavaa kaavaa:

$$\text{FSC\%} = \frac{Q_C}{Q_T} \times 100$$

FSC% = FSC-prosenttiosuus

Q_C = Väittämään vaikuttavien aineiden määrä

Q_T = Metsäperäisten aineiden kokonaismäärä

- 10.4 Kun prosenttijärjestelmää sovelletaan usean toimintapaikan toiminnan tasolla, prosenttiosuus tulee laskea kaikkiin toimintapaikkoihin saapuneiden aineiden FSC-prosentin keskiarvon perusteella. Prosenttijärjestelmän soveltamisen ehdot usean toimintapaikan toiminnan tasolla ovat seuraavat:
- prosenttiosuuden laskukaavaa tulee soveltaa vain saman tuoteryhmän tuotteisiin
  - kaikkien toimintapaikkojen tulee kuulua samaan yksittäisen ("single") tai usean toimintapaikan ("multi-site") kattavaan sertifikaattiin, joilla on yhteinen omistajusrakenne
  - kaikkien toimintapaikkojen tulee sijaita samassa maassa tai euroalueella
  - kaikkien toimintapaikkojen tulee käyttää samaa integroitua hallinto-ohjelmistoa
  - kussakin toimintapaikassa, joka otetaan huomioon toimintapaikkojen yhteistä prosenttiosuutta laskiessa, FSC-osuuden tulee olla vähintään 50 %.
- 10.5 Organisaation tulee laskea kullekin tuoteryhmälle FSC-prosentti seuraavin perustein:
- samaan väittämäkauteen tai työtilaukseen käytetyn aineksen mukaan (yksittäinen prosenttiosuus) **tai**
  - tiettyihin aiempiin väittämäkautiin käytetyn aineksen mukaan (muuttuva keskimääräinen prosenttiosuus).
- 10.6 Aineksen prosenttiosuuden laskemisen perusteena oleva ajanjakso ei saa olla yli 12 kuukautta, ellei se ole perusteltua työn luonteen takia ja FSC:n valtuuttaman sertifiointiorganisaation hyväksymää.
- 10.7 Yksittäisen prosenttiosuuden menetelmää käyttävät organisaatiot voivat soveltaa laskettua FSC-prosenttia tuotteen FSC-väittämään joko saman väittämäkauden/työtilauksen aikana tai seuraavan väittämäkauden aikana tuotettuihin tuotteisiin.
- 10.8 Muuttuvan keskimääräisen prosenttiosuuden menetelmää käyttävien organisaatioiden tulee soveltaa määriteltujen aiempien väittämäkautien

perusteella laskettua FSC-prosenttia seuraavalla väittämäkaudella tuotettujen tuotteiden FSC-väittämään.

- 10.9 Organisaatioiden, jotka soveltavat FSC-prosenttiosuutta seuraavalla väittämäkaudella lausekkeiden 10.7 ja 10.8 mukaisesti, tulee varmistaa, että ainesmateriaalien määrän vaihtelua ei käytetä FSC-väittämällä myytävien tuotteiden lisäämiseen. Organisaatioiden tulee osoittaa vuosittaisissa määriä koskevissa yhteenvetoraporteissaan, että FSC-väittämällä myytyjen tuotteiden määrä vastaa raportointikaudella saapunutta väittämään vaikuttavien ainesten määrää ja niiden muuntokertoimia.
- 10.10 Organisaatio saa myydä väittämäkauden tai työtilauksen koko tuotannon sellaisella FSC Mix tai FSC Recycled -prosenttiosuusväittämällä, joka on sama tai pienempi kuin laskettu FSC-prosentti.

11 Credit-järjestelmä

Laatikko 7. Credit-järjestelmän soveltaminen

Credit-järjestelmä on FSC-seurantajärjestelmä, jossa osan tuotoksista voi myydä sellaisella credit-väittämällä, joka vastaa väittämään vaikuttavien aineiden määrää sekä sovellettavia tuoteryhmän muuntokertoimia.

Credit-järjestelmää voi soveltaa FSC Mix ja FSC Recycled -tuoteryhmiin yhden tai usean toimintapaikan toiminnan tasolla.

Credit-järjestelmää **ei voi** soveltaa seuraaviin toimiin:

- FSC 100 % -väittämällä myytäviin tuotteisiin
- puisten tai paperisten lopputuotteiden kauppaan tai jakeluun (esim. paperikauppiat)
- kaupankäyntiin ilman fyysistä omistusta
- luonnontuotteiden ("non-timber forest products", "NTFPs") kauppaan ja prosessointiin **paitsi** puista kerättyihin bambu- ja luonnontuotteisiin (kuten korkki, pihka, kaarna, kumi, mahla)
- painotuotteiden valmistukseen
- "FSC Pienmetsänomistajilta tai paikallisyhteisöiltä" -merkillä tai -väittämällä myytäviin tuoteryhmiin.

Credit-tilien perustaminen

- 11.1 Organisaatioiden tulee perustaa ja ylläpitää FSC:n credit-tili kullekin tuoteryhmälle FSC-creditien lisäyksien ja vähennysten kirjaamiseen.
- 11.2 Organisaation tulee ylläpitää credit-tiliä joko ainesmateriaaleista tai tuotetuista tuotteista.
- 11.3 Credit-järjestelmää voi soveltaa yhden tai useamman toimintapaikan tasolla. Keskitetyn ja monen toimintapaikan kattavan credit-tilin perustamisen ehdot ovat seuraavat:
  - a) creditejä tulee jakaa saman tuoteryhmän sisällä
  - b) kaikkien toimintapaikkojen tulee kuulua samaan yhden tai usean toimintapaikan kattavaan sertifikaattiin, joilla on yhteinen omistajuusrakenne
  - c) kaikkien toimintapaikkojen tulee sijaita samassa maassa tai euroalueella
  - d) kaikkien toimintapaikkojen tulee käyttää samaa integroitua hallinto-ohjelmistoa
  - e) kunkin toimintapaikan, joka osallistuu usean toimintapaikan credit-tiliin, tulee käyttää vähintään 10 prosenttia sen oman toimintapaikan käyttämistä aines-crediteistä 12 kuukauden kauden aikana.

Credit-tilin hallinnointi

- 11.4 FSC Mix ja/tai FSC Recycled -ainesten kohdalla organisaation tulee käyttää tavarantoimittajan asiakirjoissa ilmoitettua prosenttiosuus- tai credit-väittämää määrittääkseen väittämään vaikuttavien aineiden määrän.

HUOM: Materiaalia, joka kantaa credit-väittämää, tulee kohdella kokonaisuudessaan väittämään vaikuttavana aineksena.

- 11.5 Kun credit-järjestelmää sovelletaan koottuihin puutuotteisiin, joiden valmistukseen on käytetty erilaatuisia aineksia, kyseisen tuoteryhmän tuotteiden korkealaatuisista osista ei saa olla koon tai painon mukaan laskettuna yli 30 prosenttia kontrolloitua materiaalia tai FSC:n kontrolloitua puuta. Tämän lausekkeen yhteydessä laatu määritellään seuraavien kriteerien perusteella:
- a) kaikkien puulastuista tai hakkeesta valmistettujen tuotteiden katsotaan olevan samanlaatuisia
  - b) massiivipuusta tehtyjen osien katsotaan olevan korkeampilaatuisia kuin puulastuista tai hakkeesta tehtyjen osien
  - c) massiivijalopuutavaran katsotaan olevan korkeampilaatuista kuin havupuutavaran.
- 11.6 Organisaatio ei saa kerryttää credit-tilille enempää FSC-creditejä kuin miten paljon FSC-creditejä on yhteensä lisätty edeltävien 24 kuukauden aikana. (Tämä tarkoittaa sitä, että ne creditit, joita ei ajanjakson aikana käytetty tuotannon FSC-väittämiin, vanhentuvat.) Se määrä FSC-creditejä, jotka ylittävät edeltävien 24 kuukauden aikana tilille lisättyjen creditien summan, tulee vähentää credit-tililtä seuraavan kuukauden alussa (eli 25. kuukautena tilille lisäämisen jälkeen).
- 11.7 Tuotannon credit-määrät määritetään kertomalla ainesmäärät soveltuvalle muuntokertoimella, joka on määritetty erikseen kullekin tuoteryhmän tuotteelle.

Tuotosten myynti credit-väittämällä

- 11.8 Kun tuotteita myydään FSC Mix tai FSC Recycled -credit-väittämällä, organisaation tulee muuntaa ainesmateriaalin määrä crediteiksi lausekkeen 11.7 mukaisesti ja vähentää ne FSC:n credit-tililtään.
- 11.9 Organisaatio saa myydä tuotteita FSC credit -väittämällä vain, jos niitä vastaavalla credit -tilillä on creditejä.
- 11.10 Organisaatio voi toimittaa sen tuotannon osuuden, jota ei ole myyty FSC Mix Credit -väittämällä, FSC:n kontrolloitu puu -väittämällä, mikäli heillä on vastaava FSC:n kontrolloitu puu -credit-tili.

HUOM: FSC:n kontrolloitu puu -credit-tiliä ei tarvita, mikäli FSC Mix Credit -tili kattaa organisaation koko tuotannon.

OSA III: Lisävaatimukset

12 FSC-merkinnän vaatimukset

- 12.1 Organisaatio voi merkitä FSC-sertifioidut tuotteensa FSC-merkillä standardin FSC-STD-50-001 vaatimusten mukaisesti. FSC-merkin tulee aina vastata myyntiasiakirjoissa esitettyä FSC-väittämää taulukon E osoittamalla tavalla.

Taulukko E. FSC-väittämät ja niitä vastaavat FSC-merkit

Tuotannon FSC-väittämät	FSC-merkki
FSC 100%	FSC 100%
FSC Mix vähintään 70 %	FSC Mix
FSC Mix Credit	FSC Mix
FSC Recycled puu - vähintään 70 % kuluttajakäytön jälkeen kerättyä	FSC Kierrätetty
FSC Recycled paperi - mitään kynnsarvoa ei sovelleta	FSC Kierrätetty
FSC Recycled Credit	FSC Kierrätetty

- 12.2 Vain sellaisia FSC-tuotteita, jotka on oikeutettu FSC-merkittäviksi, voi markkinoida FSC-tavaramerkillä.
- 12.3 Tuotteet, jotka on tehty pelkästään pienten ja/tai paikallisyhteisön omistamien metsien ainesmateriaalista, saa merkitä FSC Pienmetsänomistajilta tai paikallisyhteisöiltä -merkillä.

13 Alihankinta

- 13.1 Organisaatio voi ulkoistaa sertifikaattiinsa kuuluvia toimintoja FSC-CoC-sertifioituille ja/tai muille kuin FSC-CoC-sertifioituille urakoitsijoille.

HUOM: Sertifiointiorganisaatio voi tehdä riskianalyysin ja tarkastaa paikan päällä organisaation ulkoistettua toimintaa.

- 13.2 Alihankintasopimuksen alaisuuteen kuuluva toiminta on sellaista, jonka organisaation alkuperäketjun sertifikaatti kattaa, kuten osto, prosessointi, varastointi, merkintä ja laskutus.

HUOM: Varastointi ei edellytä alihankintasopimuksia silloin, kun varastojen katsotaan olevan kuljetus- tai logistiikkatoimien pysähtymispaikkoja. Jos organisaatio kuitenkin käyttää palveluntarjoajaa sellaisten tuotteiden varastointiin, joita ei ole vielä myyty asiakkaalle, pidetään sitä organisaation oman varaston jatkeena ja alihankintasopimus edellytetään.

- 13.3 Ennen kuin organisaatio ulkoistaa toimintaa uudelle urakoitsijalle, sen tulee antaa sertifiointiorganisaatiolle tieto ulkoistettavasta toiminnasta sekä urakoitsijan nimi ja yhteystiedot.
- 13.4 Organisaation tulee laatia sellainen alihankintasopimus muiden kuin FSC-sertifioitujen urakoitsijoiden kanssa, joissa määritetään vähintään se, että
- urakoitsijan tulee noudattaa kaikkia sovellettavia sertifiointivaatimuksia ja organisaation menettelyohjeita, jotka koskevat ulkoistettua toimintaa
  - urakoitsija ei saa käyttää FSC-tavaramerkkejä ilman lupaa (esim. urakoitsijan tuotteissa tai verkkosivuilla)
  - urakoitsija ei saa itse ulkoistaa mitään prosessointia
  - urakoitsijan tulee hyväksyä, että organisaation sertifiointiorganisaatio voi tarkastaa urakoitsijan toimintaa

- e) urakoitsijan tulee ilmoittaa asiakirjan FSC-POL-01-004 mukaisesti organisaatiolle 10 arkipäivän sisällä, mikäli urakoitsija on sellaisten organisaatioiden listalla, jotka on erotettu FSC:stä, eikä siksi soveltu tarjoamaan ulkoistettuja palveluja FSC-sertifioidulle organisaatiolle.

13.5 Organisaation tulee tarjota FSC-sertifioimattomille urakoitsijoille kirjalliset menettelyohjeet, jotka takaavat seuraavat asiat:

- a) urakoitsijan vastuulla oleva tavara ei saa sekoittua muuhun tavaraan ulkoistetun toiminnan aikana
- b) urakoitsijan tulee pitää kirjaa kaikista aineksista, tuotoksista ja toimitusasiakirjoista, jotka kuuluvat alihankintasopimukseen
- c) mikäli urakoitsija laittaa tuotteeseen FSC-merkin organisaation puolesta, urakoitsijan tulee merkitä vain alihankintasopimuksen alaisuudessa valmistetut, soveltuvat tuotteet.

13.6 Organisaation laillisen omistusoikeuden tulee kattaa kaikki ulkoistettava materiaali koko ulkoistamisprosessin ajan.

HUOM: Organisaatioiden ei tarvitse ottaa tuotteita fyysisesti takaisin ulkoistamisen jälkeen (esim. tuotteet voi lähettää suoraan urakoitsijalta organisaation asiakkaalle).

13.7 Organisaation tulee identifioida ulkoistettuun toimintaan lähetetyn tavaran myynti- tai toimitusasiakirjat (tai molemmat) lausekkeessa 5.1 määritettyjen vaatimusten mukaisesti. Urakoitsijoiden ei tarvitse identifioida laskuja ulkoistamisen jälkeen.

13.8 Organisaatio voi toimia FSC-sertifioituna urakoitsijana ja tarjota palveluja muille palveluja ostaville organisaatioille. Silloin organisaation tulee sisällyttää alihankintapalvelut FSC-sertifikaattiinsa sen varmistamiseksi, että kaikki sovellettavat sertifiointivaatimukset täyttyvät.

13.9 FSC-sertifioidulla urakoitsijalla tulee olla kopiot sekä tavaranhankkijan että laskuttavan tavarantoimittajan laskuista (elleivät ne ole identtiset), joista löytyvät riittävät tiedot laskujen yhdistämiseen niihin liittyviin toimitusasiakirjoihin.

HUOM: Hintatiedot voi sensuroida.

13.10 Kun organisaatio tarjoaa FSC-sertifioituja alihankintapalveluja sellaiselle palveluja ostavalle organisaatiolle, jota ei ole FSC-sertifioitu, on hyväksyttävää, että tämä toinen organisaatio ostaa raaka-aineet alihankittuihin prosesseihin. Jotta alkuperäketju ei katkea, tavara tulee kuljettaa suoraan FSC-sertifioidulta toimittajalta organisaatioon (toisin sanoen palveluja ostava, ei-sertifioitu organisaatio ei saa ottaa tavaraa fyysisesti haltuunsa ennen ulkoistamista). Tuotetun tuotteen tulee olla valmis, FSC-merkitty ja merkitty palveluja ostavan organisaation nimellä, merkillä tai muulla tunnistetiedolla.

OSA IV: Kelpoisuusstandardit yksittäiseen ("Single"), usean toimintapaikan ("Multisite") ja ryhmän ("Group") alkuperäketjun sertifiointiin

14 Kelpoisuusstandardit yksittäiseen alkuperäketjun sertifiointiin ("single CoC certification")

14.1 Organisaatio on oikeutettu yksittäiseen alkuperäketjun sertifiointiin, mikäli sertifikaatti kattaa yhden tai useamman toimintapaikan (kaksi tai useampi), jotka täyttävät seuraavat kriteerit:

- a) yksittäisessä alkuperäketjun sertifikaatissa yksi toimintapaikka
  - i. toimii sertifikaatinhaltijana
  - ii. on vastuussa sertifikaattiin kuuluvan sertifioidun ja sertifioidun tavarain tai tuotteiden laskuttamisesta ulkopuolisilta asiakkailta
  - iii. valvoo FSC-tavaramerkkien käyttöä.
- b) yksittäisessä alkuperäketjun sertifikaatissa kaikki toimintapaikat
  - i. toimivat yhteisen omistajuusrakenteen alaisuudessa
  - ii. ovat sertifikaatinhaltijan suoran valvonnan ja hallinnonin alaisuudessa
  - iii. ovat yksinomaan liikesuhteessa keskenään koskien kaikkia tuotteita tai tuotteita, jotka sertifikaatti kattaa
  - iv. sijaitsevat samassa maassa.

14.2 Yksittäisessä alkuperäketjun sertifiointissa kaikkien sertifikaattiin kuuluvien toimintapaikkojen tulee noudattaa kaikkia sovellettavia standardin FSC-STD-40-004 sertifiointivaatimuksia. Standardissa FSC-STD-40-003 mainittuja vaatimuksia ei sovelleta.

HUOM: Tässä skenaariossa sertifiointiorganisaation tulee arvioida kaikki standardissa FSC-STD-40-004 määritetyt sertifiointivaatimukset jokaisessa tarkastuksessa kaikissa toimintapaikoissa, jotka kuuluvat sertifikaattiin (toisin sanoen: satunnaisotantaa ei sovelleta).

15 Kelpoisuusstandardit usean toimintapaikan alkuperäketjun sertifiointiin ("multi-site CoC certification")

15.1 Organisaatio on oikeutettu usean toimintapaikan alkuperäketjun sertifiointiin, mikäli sertifikaattiin kuuluu kaksi tai useampi toimintapaikka (standardissa FSC-STD-40-003 niistä puhutaan osallistuvina toimintapaikkoina, "participating sites"), jotka täyttävät seuraavat kriteerit:

- a) kaikki osallistuvat toimintapaikat ("site") ja sertifikaatinhaltijaorganisaatio ovat saman omistajan alaisuudessa **tai**
- b) kaikilla osallistuvilla toimintapaikoilla
  - i. on laillinen ja/tai sopimuksenvarainen suhde organisaatioon **ja**
  - ii. on yhteisiä menettelyjä (esim. samat valmistusmenetelmät, samat tuoteselosteet, yhteinen hallinto-ohjelmisto) **ja**
  - iii. on keskitetysti hoidettu ja valvottu hallintojärjestelmä, jota hallinnoi organisaatio, jonka päätösvalta ja velvollisuudet liittyvät muuhunkin kuin sertifikaattiin liittyviin asioihin, mukaan lukien vähintään yhteen seuraavista:

- keskitetty metsätuotteiden osto- tai myyntitoiminta
- toiminta saman tuotenimen alla (esim. franchising-yritys, jälleenmyyjä).

Lausekkeen 15.1 perusteella seuraavat organisaatiot eivät täytä usean toimipaikan alkuperäketjun sertifiointin kelpoisuuskriteerejä:

- a) organisaatiot, joilla ei ole päätösvaltaa osallistuvien toimintapaikkojen lisäämisestä tai poistamisesta sertifikaatista
- b) yhdistykset
- c) ei-kaupalliset järjestöt, joilla on voittoa tavoittelevia jäseniä.

15.2 Usean toimintapaikan alkuperäketjun sertifiointissa kaikkien osallistuvien toimintapaikkojen tulee noudattaa kaikkia sovellettavia standardien FSC-STD-40-004 ja FSC-STD-40-003 sertifiointivaatimuksia.

HUOM: Sertifiointiorganisaatio arvioi usean toimintapaikan alkuperäketjun sertifikaatit standardissa FSC-STD-20-011 määritetyn otantamenetelmän mukaisesti.

16 Kelpoisuuskriteerit alkuperäketjun ryhmäsertifiointiin ("group CoC certification")

16.1 Organisaatiot voivat hankkia alkuperäketjun ryhmäsertifikaatin, jos siihen kuuluu kaksi tai useampi itsenäistä oikeussubjektia (standardissa FSC-STD-40-003 niitä kutsutaan osallistuviksi toimintapaikoiksi, eli "participating sites"), ja jos seuraavat kelpoisuuskriteerit täyttyvät:

- a) Kukin osallistuva toimintapaikka on "pieni" seuraavien määritelmien mukaisesti:
  - i. Enintään 15 työntekijää (kokopäiväistä tai vastaavaa) **tai**
  - ii. Enintään 25 työntekijää (kokopäiväistä tai vastaavaa) **ja** enintään miljoonaa Yhdysvaltain dollaria vastaava vuotuinen liikevaihto.

HUOM: Vuosittaisen liikevaihdon kriteeri koskee vain organisaatioita, joiden toiminnassa tavoitellaan voittoa. Ei-kaupallisten järjestöjen vuotuinen liikevaihto lasketaan metsäperäisten tuotteiden eikä kaikkien tuotteiden ja palvelujen myynnin perusteella.

- b) Kaikkien osallistuvien toimintapaikkojen tulee sijaita samassa maassa kuin sertifikaatinhaltijaorganisaatio.

HUOM: FSC-PRO-40-003 antaa FSC:n kansallisille toimistoille oikeuden määrittää alkuperäketjun ryhmäsertifioinnin kansalliset kelpoisuuskriteerit. FSC:n hyväksymät kansalliset kelpoisuuskriteerit korvaavat yllä olevan lausekkeen 16.1 a) kriteerit, ja ne on julkaistu FSC:n verkkosivustolla (asiakirjassa FSC-PRO-40-003a). Suomessa kansallinen kelpoisuuskriteeri on joko i. enintään 15 hengen työntekijämäärä (HTV) tai ii. enintään 3 000 000 € (kolmen miljoonan euron) liikevaihto FSC-PRO-40-003a mukaisesti.

16.2 Alkuperäketjun ryhmäsertifioinnissa kaikkien osallistuvien toimintapaikkojen tulee noudattaa kaikkia sovellettavia standardien FSC-STD-40-004 ja FSC-STD-40-003 sertifiointivaatimuksia.

HUOM: Sertifiointiorganisaatio arvioi alkuperäketjun ryhmäsertifikaatit standardissa FSC-STD-20-011 määritetyn otantamenetelmän mukaisesti.

Taulukko F. Yksittäisen, usean toimintapaikan ja ryhmän CoC-vaatimusten vertailu.

Vaatus	Yksittäinen	Usean toimintapaikan	Ryhmän
Kaikki toimintapaikat kuuluvat yhteiseen omistajuusrakenteeseen	Kyllä	Ei välttämättä Yhteinen omistajuus vaaditaan lausekkeen 15.1 a) skenaariossa	Ei
Toimintapaikat voivat myydä FSC-sertifioituja tuotteita itsenäisesti	Ei. Vain yksi sertifikaattiin kuuluva toimintapaikka saa myydä FSC-tuotteita asiakkaille	Kyllä	Kyllä
Kaikkien toimintapaikkojen tulee sijaita samassa maassa	Kyllä	Ei	Kyllä
Organisaation tulee perustaa keskus sertifikaatin hallintoa ja sisäistä valvontaa varten	Ei	Kyllä	Kyllä
Sertifiointiorganisaatio voi soveltaa otantamenetelmää arvioitavien toimintapaikkojen valinnassa	Ei. Sertifiointiorganisaation tulee auditoida kaikki sertifikaattiin kuuluvat toimintapaikat vuosittain	Kyllä	Kyllä
Sertifikaatin kasvu	Uusien toimintapaikkojen lisääminen sertifikaatin alaisuuteen vaatii sertifiointiorganisaation hyväksynnän	Organisaatio voi lisätä sertifikaattiin uusia toimintapaikkoja milloin vain, kunhan se tapahtuu sertifiointiorganisaation määrittämien kasvurajoitusten sisällä.	Organisaatio voi lisätä sertifikaattiin uusia toimintapaikkoja milloin vain, kunhan se tapahtuu sertifiointiorganisaation määrittämien kasvurajoitusten sisällä.

Liite A. Esimerkkejä tuoteryhmistä (lisätietoa)

Taulukko G:ssä on esimerkkejä oikeanlaisesta (✓) ja vääränlaisesta (✗) tavasta soveltaa tuoteryhmäkonseptia:

Taulukko G. Esimerkkejä tuoteryhmien soveltamisesta

Esimerkkejä tuoteryhmistä		Perusteet
Mäntytukkeja prosessoidaan puutavaraksi, puulastuiksi ja sahajauhoksi	✓ Perustetaan kolme tuoteryhmää: puutavara, puulastut ja sahajauho.	Kukin tuotettu tuote kuuluu eri tuotetyyppikategoriaan.
	✓ Perustetaan kaksi tuoteryhmää: puutavara sekä puu lastuina ja palasina (lastut ja sahajauho yhdistetään yhdeksi tuoteryhmäksi).	Lastut ja palaset voi laittaa samaan tuotetyyppiluokkaan (W3, Wood in chips or particles).
	✗ Perustetaan yksi yhteinen tuoteryhmä puutavaralle, lastuille ja sahajauholle.	Puutavara, lastut ja sahajauho kuuluvat eri tuotetyyppikategorioihin.
Mänty- ja tammitukkeja prosessoidaan puutavaraksi, puulastuiksi ja sahajauhoksi	✓ Perustetaan kolme tuoteryhmää: mäntytavara, tammitavara, puu lastuina ja palasina (yhdistetään männyn ja tammen prosessoinnin ylijäämistä)	Mänty- ja tammitavara eivät ole keskenään vaihdettavia tuotteita. Silti kategoriassa "puu lastuina ja palasina" kaksi lajia voi yhdistää, sillä ne eivät muuta tuotetun tuotteen ominaisuuksia.
	✗ Perustetaan yksi tuoteryhmä "puutavara", johon kuuluu sekä mänty- että tammitavaraa.	Mänty- ja tammitavaralla on erilaiset ominaisuudet, joten ne eivät ole keskenään vaihdettavia tuotteita.
MDF-levystä ja viilupuusta tehdyt pöydät	✓ Perustetaan tuoteryhmä "pöydät", johon kuuluu eri kokoisia ja muotoisia MDF-levyjä ja pähkinäpuuviilua (esim. pyöreitä ja kulmikkaita pöytiä).	Tuotteiden materiaalin, koon ja muodon muunnellat sallitaan saman tuoteryhmän sisällä.
	✗ Perustetaan tuoteryhmä "pöydät", johon kuuluu eri kokoisia ja muotoisia MDF-levyjä ja viilua monesta eri puulajista (esim. pyöreitä ja kulmikkaita pöytiä). Pähkinäpuu-, sapelemahonki- ja vaahteraviilu kuuluvat samaan tuoteryhmään.	Pähkinäpuu, sapelemahonki ja vaahteraviilu eivät ole Laatikon 4 mukaan vastaavia lajeja (toisin sanoen tuotetun tuotteen arvo ja ulkonäkö muuttuu, jos lajeja korvataan toisilla).
Melamiinipinnoitetuista MDF-levyistä tehdyt pöydät	✓ Perustetaan tuoteryhmä "pöydät", johon kuuluu erikokoisia ja -värisiä melamiinipinnoitettuja MDF-levyjä (esim. samassa tuoteryhmässä on valkoista ja puun näköistä melamiinipinnoitusta).	Printtejä, maalauksia tai muita pintakäsittelyjä ei pidetä laatuindikaattoreina, eivätkä ne vaikuta oleellisesti materiaalin ominaisuuksiin, kuten Laatikossa 4 kerrotaan. Vaikka nämä toimet muuttavat materiaalien ulkonäköä, niitä voidaan silti pitää toisiaan vastaavina.
Koskemattomasta ja kierrätetystä kuidusta tehty paperi	✓ Perustetaan sanomalehtipaperille tuoteryhmä, johon kuuluu koskemattonta ja kierrätettyä kuitua eri suhteissa lisätynä. Jotkin tuoteryhmän tuotteet ovat valkoisia ja toiset ruskeita, sillä kuitujen suhteelliset osuudet ja valkaisu-prosessi vaihtelevat.	Samassa tuoteryhmässä voi olla erityyppisiä kuituja ja eri määriä kuitua, kunhan ne eivät muuta sitä, miten tuotettu tuote toimii. Tuotetun tuotteen tulee kuulua samaan tuotetyyppikategoriaan.
	✗ Samaa kierrätettyä kuitua käytetään sanomalehti- ja erikoispaperin tuotantoon. Sanomalehti- ja erikoispaperi kuuluvat samaan tuoteryhmään.	Sanomalehti- ja erikoispaperituotokset eivät ole samanlaisia ominaisuuksiltaan ja kuuluvat eri tuotetyyppikategorioihin. Mikäli organisaatiossa käytetään credit-järjestelmää, kierrätetylle kuituainekselle voi perustaa credit-tilin ja kohdentaa aineksen eri tuoteryhmiin (esim. sanomalehtipaperiin ja aaltopaperiin) ottaen huomioon sovellettavat muuntokertoimet ennen niiden myymistä FSC-credit-väittämällä.
Melamiinipinnoitettu ja pinnoittamaton lastulevy	✗ Perustetaan yksi tuoteryhmä, johon kuuluu sekä pinnoitettuja että pinnoittamattomia lastulevytuotteita.	Pinnoitettu ja pinnoittamaton lastulevy ovat eri tuotteita, ja niitä tulee kohdella eri tuoteryhminä.

Liite B. Esimerkkejä FSC-seurantajärjestelmien soveltamisesta (lisätietoa)

Transfer-järjestelmä

Esimerkki A: Yhden ainesmateriaalin tuoteryhmät.

Ainekset (input)

● = FSC 100%

FSC 100%

Tuotokset (output)

■ = FSC 100%

FSC 100%
⇒ saa merkittä

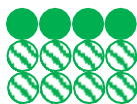
Tuotoksen FSC-väittämän määrittely: Yllä olevassa skenaariossa käytetään yhtä ainesmateriaalia, ja sen väittä (FSC 100%) siirtyy tuotoksiin.

Esimerkki B: Kahteen tai useampaan eri materiaalikategoriaan kuuluvan ainesmateriaalin tuoteryhmät.

Ainekset

● = FSC 100%

◉ = FSC Recycled 70%

Tuotokset

◻ = FSC Mix x%

FSC Mix 70%
⇒ saa merkittä

Tuotoksen FSC-väittämän määrittely: Taulukossa D ilmoitettujen vaatimusten mukaan koskemattoman materiaalin (FSC 100%) ja kierrätetyn materiaalin (FSC Recycled x%) yhdistelmästä johdetaan tuotteen FSC Mix -väittä (lue FSC Mixin määritelmä).

Prosenttijärjestelmä

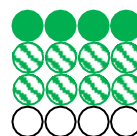
Esimerkki C: Kahteen tai useampaan eri materiaalikategoriaan kuuluvan ainesmateriaalin tuoteryhmät.

Ainekset

● = FSC 100%

◉ = FSC Mix 70%

○ = Kontrolloitu materiaali

Tuotokset

◻ = FSC Mix x%

FSC Mix 60%
⇒ ei saa merkittä

Tuotoksen FSC-väittä määritetään seuraavasti:

$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ yksikköä FSC 100\% -ainesta} \\ 8 \text{ yksikköä FSC Mix 70\% -ainesta} \\ 4 \text{ yksikköä kontrolloitua materiaalia} \end{array} \right\} \frac{(4 \times 1) + (8 \times 0,7) + (4 \times 0)}{4 + 8 + 4} \times 100\% = \frac{4 + 5,6 + 0}{16} \times 100\% = 60\%$$

Tuotoksen FSC-väittämän määrittely: Yllä olevassa skenaariossa kolmen erityyppisen koskemattoman materiaaliaineksen (FSC 100%, FSC Mix 70% ja FSC:n kontrolloitu puu) yhdistelmästä johdetaan tuotoksen FSC Mix -väittäjä (lue FSC Mixin määrittelmä).

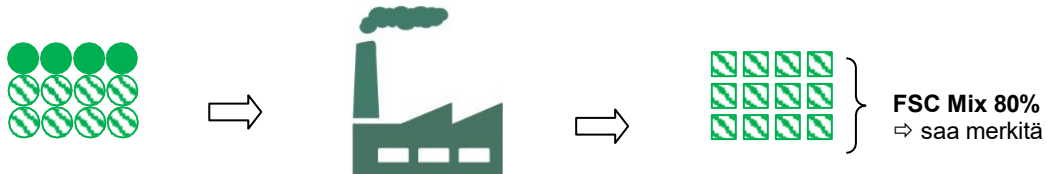
Esimerkki D: Kahteen tai useampaan eri materiaalikategoriaan kuuluvan ainesmateriaalin tuoteryhmät.

Ainekset

- = tuotannon sivuvirrasta kerätty paperi
- ◐ = FSC Mix 70%

Tuotokset

- ◑ = FSC Mix x%

Tuotoksen FSC-väittäjä lasketaan seuraavasti:

$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ yksikköä tuotannon sivuvirrasta kerättyä paperia} \\ 8 \text{ yksikköä FSC Mix 70\% -ainesta} \end{array} \right\} \frac{(4 \times 1) + (8 \times 0,7)}{4 + 8} \times 100\% = \frac{4 + 5,6}{12} \times 100\% = 80\%$$

Tuotoksen FSC-väittämän määrittely: Yllä olevassa skenaariossa tuotannon sivuvirrasta kerätyn paperin ja FSC Mix 70%:n yhdistelmästä johdetaan tuotoksen FSC Mix -väittäjä (lue FSC Mixin määrittelmä).

Credit-järjestelmä

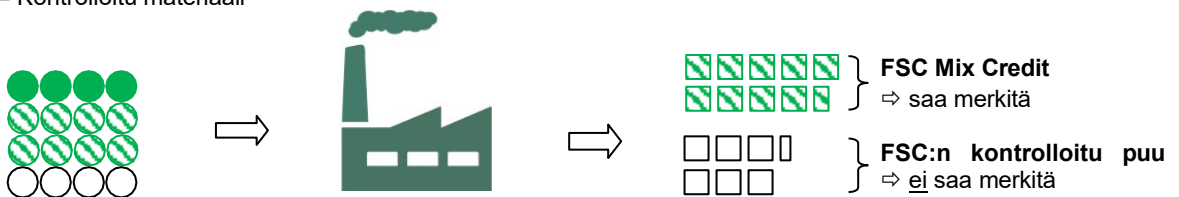
Esimerkki E: Kahteen tai useampaan eri materiaalikategoriaan kuuluvan ainesmateriaalin tuoteryhmät.

Ainekset

- = tuotannon sivuvirrasta kerätty paperi
- ◐ = FSC Mix 70%
- = Kontrolloitu materiaali

Tuotokset

- ◑ = FSC Mix Credit
- = FSC:n kontrolloitu puu

FSC Mix Credit -väittämällä myytävien tuotosyksiköiden määrä lasketaan seuraavasti:

$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ yksikköä tuotannon sivuvirrasta kerättyä paperiainesta} \\ 8 \text{ yksikköä FSC Mix 70\% -ainesta} \\ 4 \text{ yksikköä kontrolloitua materiaalia} \end{array} \right\} (4 \times 1) + (8 \times 0,7) + (4 \times 0) = 4 + 5,6 = 9,6 \text{ yksikköä FSC Mix Creditiä}$$

Loput **6,4 yksikköä** voi myydä FSC:n kontrolloitu puu -väittämällä.

Tuotoksen FSC-väittämän määrittely: Yllä olevassa skenaariossa kierrätysmateriaalin (tuotannon sivuvirrasta kerätty paperi) ja koskemattoman materiaalin (FSC Mix 70% ja FSC:n kontrolloitu puu) yhdistelmästä johdetaan tuotoksen FSC Mix -väittäjä (lue FSC Mixin määrittelmä).

Liite C. Esimerkkejä siitä, mitkä tuotteiden osat täytyy sertifioida (normatiivinen)

Kaikki sellaiset tuotteen osat tulee sertifioida, jotka on valmistettu metsäperäisestä materiaalista tai sisältävät sitä, ja joita tarvitaan siihen, että tuote toimii kuluttajalle suunnitellun käyttötarkoituksensa mukaisesti. Toisin sanoen kaikkien tuotteen sertifioidujen osien tulee täyttää soveltuvan aineksen määritelmä (esim. FSC 100%, FSC:n kontrolloitu puu jne.), ja osien koko tai paino tulee ottaa huomioon FSC-tuotteen koostumuksen laskemisessa, minkä mukaan määritellään, onko se oikeutettu kantamaan FSC-merkkiä.

Tuotteen metsäperäisiä osia, joilla on toissijainen tehtävä (esim. kuljetus, suojaus yms.), ei tarvitse sertifioida, ellei niitä ole lisätty tuotteeseen edistämään sen käyttötarkoitusta (esim. jos tuotteen toiminta tai tarkoitus vaarantuu, mikäli toissijainen osa poistetaan, tämä toissijainen osakin pitää sertifioida).

Metsäperäisestä raaka-aineesta (esim. paperista, puusta tms.) tehtyä pakkausta pidetään sen sisällä olevasta tuotteesta erillisenä. Sen vuoksi organisaatio voi sertifioida pakkauksen, sen sisällön tai sekä pakkauksen että sisällön.

FSC-merkkigeneraattorilla voi luoda merkkejä tarkoilla tuotetyypiväittämällä (esim. puu, paperi, pakkaus). Mikäli tuote sisältää selkeästi erillään olevia puu- ja paperiosia, organisaatio voi sertifioida ne erikseen sillä ehdolla, että FSC-merkissä käytetään oikeita tuotetyyppejä. Jotta ei syntyisi epäselvyyttä siitä, mitkä tuotteen osat on sertifioitu, on suositeltavaa lisätä selventävä lausunto. Sama pätee tuotteisiin, joissa on yhdistelmä puuperäisiä osia (esim. puu, paperi) ja luonnontuotteita (esim. rottinki, korkki). Tällöin puuperäiset osat tulee sertifioida ja luonnontuotteet voi jättää sertifiomatta sillä ehdolla, että FSC-merkki osoittaa selkeästi, että tuotteen puuperäiset osat on FSC-sertifioitu (esim. FSC-sertifioidusta puusta ja sertifiomattomasta rottingista valmistettu puinen tuoli). Tässä tapauksessa FSC-merkin tulee osoittaa, että tuotetyyppi on puu. Käänteinen tilanne ei ole mahdollinen (puinen tuoli, jossa luonnontuote on sertifioitu, mutta puu ei ole). Silloin kun metsäperäisiä osia ei pysty erottelemaan (esim. paperissa, joka sisältää sekä luonnontuotteita että puuta), molemmat osat tulee sertifioida, jotta tuote voi kantaa FSC-merkkiä.

Alla olevassa taulukossa on joitain esimerkkejä tilanteista, joissa tuotteen osia pitää sertifioida (taulukko ei kata kaikkia mahdollisia FSC-sertifioituja tuotteita):

Taulukko H. Esimerkkejä siitä, mitkä osat täytyy sertifioida

Esimerkkejä tuotteista	Mitkä tuotteiden osat täytyy sertifioida?	
Tulitikut ja rasia	Tulitikut	Kyllä
	Rasia	Valinnainen
	Perusteet: Tulitikut ja rasia ovat toisistaan erotettavissa olevia osia, ja ne voi sertifioida erikseen, kunhan FSC-merkin väittämä on riittävän selkeä eikä voi aiheuttaa virheellistä tulkintaa. Jos tulitikut ja rasia on kuitenkin tehty samasta materiaalista (esim. paperista), molemmat tulee sertifioida ja FSC-merkitä.	
Pelit	Paperiset ja puiset osat	Kyllä
	Ohjekirja	Valinnainen
	Pakkaus	Valinnainen
	Perusteet: Pelin puiset ja paperiset osat ovat oleellisia tuotteen käytön kannalta, joten ne tulee sertifioida. Joustavampi lähestymistapakin on kuitenkin mahdollinen, kunhan käytetään oikeanlaista merkkipäätöstä. Kun esimerkiksi vain puuosat on sertifioitu, FSC-merkissä tulee olla "puu"-väittämä, ja paperiosia ei tarvitse sertifioida. Samalla tavoin, kun vain paperiset osat on sertifioitu, FSC-merkissä tulee olla "paperi"-väittämä, ja puuosia ei tarvitse	

	sertifioida. Ohjekirja tai pakkaus eivät ole tuotteen osia, eikä niitä siitä syystä tarvitse sertifioida.	
Kirjat	Kansi	Kyllä
	Paperisivut	Kyllä
	Suojakansi ja suojakotelot	Valinnainen
	Ympäröivä nauha	Valinnainen
	Perusteet: Kantta ja paperisia sivuja tarvitaan tuotteen tarkoituksen saavuttamiseksi, joten ne tulee sertifioida. Lisätarvikkeita, kuten suojakansia, suojakoteloita tai nauhoja ei tarvita tuotteen tarkoituksen saavuttamiseksi, joten niitä ei tarvitse sertifioida.	
Muistivihot	Kansi	Kyllä
	Tarrapaperiarkit	Kyllä
	Paperisivut	Kyllä
	Perusteet: Muistivihon kansi, paperiset sivut ja tarrapaperiarkit ovat tuotteen pysyviä osia, ja niitä tarvitaan tuotteen tarkoituksen saavuttamiseksi. Tästä syystä kaikki osat tulee sertifioida.	
Aikakausilehdet	Kansi	Kyllä
	Paperisivut	Kyllä
	Liitteet	Valinnainen
	Irrotettavat mainostarrat	Valinnainen
	Perusteet: Lehden kantta ja paperisia sivuja tarvitaan tuotteen tarkoituksen saavuttamiseksi, joten ne tulee sertifioida. Liitteitä tai irrotettavia mainostarroja ei tarvita tuotteen tarkoituksen saavuttamiseen, joten huolimatta kiinnitystavasta (sidottu, liimattu, irtonainen tms.) niitä ei tarvitse sertifioida.	
Vessapaperi	Vessapaperi	Kyllä
	Pahvirulla	Valinnainen
	Perusteet: Vessapaperi on se tuotteen osa, jota kuluttaja tarvitsee. Pahvirulla on keino ripustaa tai kuljettaa paperia, ja sen voi irrottaa tuotteesta ilman, että tuotteen tarkoituksen saavuttaminen estyy. Tästä syystä pahvirullaa ei tarvitse sertifioida. Sama logiikka pätee kaikkiin paperituotteisiin, joita myydään rullissa tai puolissa (esim. paperipuolat, rullattu lämpöpaperi, talouspaperi).	
Nenäliinapaketit	Paperinenäliinat	Kyllä
	Paketti	Valinnainen
	Perusteet: Nenäliinapaperi on se tuotteen osa, jota kuluttaja tarvitsee. Paketti on keino säilyttää tai kuljettaa paperia, ja sen voi irrottaa tuotteesta ilman, että tuotteen tarkoitus estyy. Tästä syystä pakettia ei tarvitse sertifioida.	
Huonekalut	Huonekalut	Kyllä
	Pakkaus	Valinnainen
	Hintalappu tai mainoslappu	Valinnainen
	Perusteet: Huonekalu on se tuotteen osa, jota kuluttaja tarvitsee. Pakkauksella, hintalapulla ja mainoslapulla on tuotteessa toissijainen tarkoitus, ja ne voi erottaa huonekalusta ilman, että sen käyttötarkoitus estyy. Tästä syystä pakkausta, hintalappua tai mainoslappua ei tarvitse sertifioida.	
Tarra-arkit	Tarrat	Kyllä
	Taustapaperi	Valinnainen
	Perusteet: Kuluttaja tarvitsee tarroja, ja taustapaperilla on toissijainen tarkoitus (tuotteen kuljetus). Tästä syystä taustapaperia ei tarvitse sertifioida.	
Kirjekuoret ja taustapaperi	Kirjekuoret	Kyllä
	Taustapaperi	Valinnainen
	Perusteet: Kirjekuori on se tuote, jota kuluttaja tarvitsee, joten se pitää FSC-sertifioida. Taustapaperilla on toissijainen tarkoitus, ja sen sertifiointi on valinnaista.	
Esivalmistetut talot (tai kokonaiset talot, jotka myydään yhtenä yksikkönä)	Talon pysyvät rakenteet kuten lattiat, katto, seinät, portaat, ikkunat ja ovet.	Kyllä
	Toissijaiset puuelementit (esim. huonekalut, kaapistot, wc-istuimet, hyllyt, aidat, tapetit).	Valinnainen
	Perusteet: Yhtenä yksikkönä myytävä talo voi olla FSC-sertifioitu tuote, jos kaikki pysyvät rakenteet, jotka on tehty metsäperäisistä materiaaleista ja lisätty taloon kuluttajan tarpeen täyttämiseksi (asumus) on sertifioitu. Toissijaiset puuelementit (esim. huonekalut, kaapistot, wc-istuimet, hyllyt, aidat, tapetit) eivät ole talon pysyviä rakenteita. Tästä syystä niitä ei tarvitse sertifioida. Eimetsäperäisistä materiaaleista (kuten tiilestä) valmistettuja taloja, joissa on joitain puisia osia (esim. ovet, lattiat), ei voi FSC-sertifioida	

	kokonaisuudessaan. Osat voi kuitenkin merkitä ja niitä voi markkinoida erikseen, jolloin FSC-sertifioidut osat ovat kuluttajan tunnistettavissa.	
Puulattiat paperi- tai viilu-upotteilla	Puu	Kyllä
	Paperi- tai viilu-upotteet	Kyllä
	Perusteet: Kuluttaja ei voi erottaa toisistaan puuta ja paperi-/viilu-upotteita, eikä niitä voi irrottaa häiritsemättä tuotteen tarkoitusta. Tästä syystä sekä puu että upotteet tulee sertifioida, jotta lattiaa voi kutsua FSC-sertifioiduksi tuotteeksi.	

Liite D. FSC:n työelämän perusoikeuksien itsearviointi (normatiivinen)

Organisaatioiden on liitettävä FSC:n työelämän perusoikeudet (core labour requirements) osaksi toimintaansa *FSC-STD-40-004 Chain of Custody Certification* -standardin mukaisesti. FSC on määritellyt, että organisaatioiden tulee:

1. hyväksyä ja panna täytäntöön toimintalinjaus tai linjauksia, jotka kattavat FSC:n työelämän perusoikeudet; ja
2. ylläpitää ajan tasalla olevaa itsearviointia, jossa organisaatio kuvailee, miten se soveltaa FSC:n työelämän perusoikeuksia toiminnassaan.

Seuraavassa annetaan ohjeita siitä, miten organisaatiot voivat täyttää työelämän perusoikeuksia koskevat vaatimukset toiminnassaan.

Vaatimukset

FSC on kehittänyt työelämän perusoikeuksia koskevat vaatimukset, jotka koskevat kaikkia CoC-sertifioituja organisaatioita. Vaatimukset ovat seuraavat:

FSC:n työelämän perusoikeudet⁴

7.1 Organisaation tulee FSC:n työelämän perusoikeuksia soveltaessaan ja vaatimuksia täyttäessään ottaa huomioon myös kansallisen lainsäädännön määrittämät oikeudet ja velvollisuudet.

7.2 Organisaation ei tule käyttää lapsityövoimaa.

7.2.1 Työhön ei tule ottaa alle 15-vuotiaita työntekijöitä. Mikäli kansallisessa lainsäädännössä alaikäraja on määritetty tätä korkeammaksi, organisaation tulee noudattaa kansallisen lainsäädännön määräyksiä. Poikkeus tähän määritellään alaindikaattorissa 7.2.2.

7.2.2 Maissa, joissa kansallinen laki tai määräykset sallivat 13–15-vuotiaiden työllistämisen kevyessä työssä, työtä voi tehdä, kun se ei häiritse koulunkäyntiä tai ole haitallista henkilöiden terveydelle tai kehitykselle. Erityisesti silloin kun lapsia koskee oppivelvollisuus, heidän tulee työskennellä vain kouluajojen ulkopuolella normaalien päivätyöaika-ajan puitteissa.

7.2.3 Alle 18-vuotias työntekijä ei saa tehdä vaarallista tai raskasta työtä, paitsi koulutustarkoituksessa kansallisten lakien ja määräysten hyväksymällä tavalla.

7.2.4 Organisaation tulee kieltää lapsityövoiman vakavimmat muodot.

7.3 Organisaation on poistettava kaikki pakkotyön muodot.

7.3.1 Työsuhteet ovat vapaaehtoisia ja perustuvat molemminpuoliseen suostumukseen, eikä niihin liity rangaistuksen uhkaa.

7.3.2 Työssä ei saa esiintyä merkkejä pakkotyöhön viittaavista käytännöistä.

Tällaisia ovat muun muassa:

- fyysinen tai seksuaalinen väkivalta
- velkaorjuus

---

⁴ Lähde: ILO Core Conventions (2017) -asiakirjan periaatteisiin perustuva FSC:n raportti yleisistä kriteereistä ja indikaattoreista.

- palkan pidättäminen / sisältää työllistymismaksujen maksamisen tai pantin maksamisen työnteon aloittamista varten
- liikkumisen rajoittaminen
- passin tai henkilöpapereiden haltuunotto
- uhkaus ilmiannosta viranomaisille

7.4 Organisaation on varmistettava, ettei työhön otettaessa tai ammattia harjoitettaessa esiinny syrjintää.

7.4.1 Työhönottoon tai ammatin harjoittamiseen liittyvät käytännöt eivät saa olla syrjiviä.

7.5 Yhdistymisvapaus ja kollektiivinen neuvotteluoikeus on tunnustettava.

7.5.1 Työntekijät saavat muodostaa haluamiaan yhdistyksiä ja järjestöjä ja liittyä niihin vapaasti.

7.5.2 Organisaation tulee kunnioittaa työntekijöiden järjestöjen tai ammattiyhdistysten täydellistä vapautta laatia sääntönsä.

7.5.3 Työntekijöillä tulee olla oikeus osallistua tai olla osallistumatta lailliseen ammattiyhdistystoimintaan. Työntekijää ei saa syrjiä tai rangaista näiden oikeuksien käyttämisestä.

7.5.4 Työehtosopimusneuvottelut työntekijäyhdistysten kanssa tulee käydä hyvässä hengessä ja pyrkiä siihen, että neuvottelutulos syntyy ja työehtosopimus saadaan solmittua.

7.5.5 Työehtosopimusta tulee noudattaa, mikäli sellainen on olemassa.

Toimintalinjaukset

FSC edellyttää, että organisaatioilla on käytössään yksi tai useampi toimintalinjaus tai julkilausuma (policy statement), joka kattaa FSC:n työelämän perusoikeudet (yllä). Monilla organisaatioilla on jo olemassa olevia toimintalinjauksia tai toteutettuja käytäntöjä, jotka kattavat FSC:n työelämän perusoikeuksien periaatteet ja käytännöt, ja tällaisia linjauksia ja toteutettuja käytäntöjä voidaan käyttää osoittamaan, että Chain of Custody -standardia noudatetaan.

Hyväksyttävän toimintalinjauksen tai julkilausuman ei tarvitse seurata sanatakkasti FSC:n työelämän perusoikeuksia. Sen on ainoastaan katettava kohdat, jotka on esitetty FSC:n työelämän perusoikeuksissa. Pelkkä linjaukseen liitettävä sanatakkka mukaelma FSC:n työelämän perusoikeuksista ei kuitenkaan riitä. Linjaukseen on sisällytettävä täytetty itsearviointi, jossa organisaatio ilmoittaa noudattavansa FSC:n työelämän perusoikeuksiin liittyviä vaatimuksia sekä asiakirjat, jotka osoittavat linjauksen tai linjausten täytäntöönpanon.

Esimerkiksi organisaatio, jolla on toimintalinjaus, joka kieltää alle 18-vuotiaiden työllistämisen, täyttää vaatimuksen, joka noudattaa lauseketta 7.2 (lapsityövoiman kielto). Organisaation on silti toimitettava todisteita, mukaan lukien itsearviointiin liittyvät asiakirjat, osoittaakseen kyseisen toimintalinjauksen täytäntöönpanon.

Itsearviointi

Ohjeet: Jokaisen organisaation on suoritettava itsearviointi, jossa organisaatio kuvailee, kuinka se soveltaa FSC:n työelämän perusoikeuksia toiminnassaan. Sertifiointiorganisaatio käyttää itsearviointia auditoinnissa, jossa tarkastellaan, miten organisaatio noudattaa standardia. FSC on suunnitellut tämän prosessin toimivaksi ja kustannustehokkaaksi keinoksi varmistaa, että vaatimuksia ja sovellettavaa lakia noudatetaan. Tiedot organisaatiosta, sen toiminnasta ja sovellettavista laeista hyödyttävät ja nopeuttavat auditointiprosessin loppuun viemistä.

Organisaation on vakuutettava itsearvioinnissa, että toimintalinjaukset ovat tosia ja oikeita parhaan käytettävissä olevan tiedon mukaisesti. Sertifikaatti voidaan hyllyttää tai peruuttaa, jos käy ilmi, että organisaatio antaa tietoisesti väärää informaatiota toimintalinjauksistaan itsearvioinnissa.

Organisaation on vastattava itsearvioinnin kysymyksiin mahdollisimman täydellisesti ja totuudenmukaisesti. Organisaatioiden on yksilöitävä asiaankuuluvat asiakirjat ja muu materiaali, jonka auditoija voi tarkistaa varmistaakseen itsearvioinnissa mainitut toimintalinjaukset.

HUOM: Usean sijaintipaikan sertifikaattien (multi-site certificate) ja ryhmäsertifikaattien tapauksessa organisaation päätoimipaikka on vastuussa itsearvioinnin suorittamisesta siten, että arviointi koskee kaikkia ertifikaatin alaisuudessa olevia sijaintipaikkoja.

Keskeistä FSC:n työelämän perusoikeuksissa on niiden vuorovaikutus sovellettavan kansallisen lainsäädännön kanssa. Organisaatioiden odotetaan aina noudattavan sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä. Joissakin tilanteissa kansallinen laki kuitenkin sallii toiminnan, joka on FSC:n työelämän perusoikeuksien vastaista tai antaa organisaatiolle oikeuksia, jotka saattavat johtaa FSC:n vaatimusten ja periaatteiden vastaiseen käyttäytymiseen. Tällaisissa tilanteissa organisaation odotetaan ottavan asianmukaisesti huomioon kansallisessa lainsäädännössä asetetut oikeudet ja velvollisuudet samalla kun se täyttää FSC:n vaatimukset. Ei ole aina selvää, miten tasapainon voi saavuttaa, ja epäselvissä tilanteissa itsearviointiin on syytä liittää arvio asiasta. Joissakin tapauksissa voidaan vaatia tarkempaa analyysia sovellettavan lain noudattamisesta, jotta asia pystytään selvittämään sertifiointiorganisaatiolle.

Esimerkkejä kysymyksistä, joista voi olla hyötyä itsearviointin teossa:

FSC on listannut avoimia kysymyksiä, joiden huomioimisesta voi olla hyötyä organisaatiolle itsearviointia suoritettaessa. Kysymykset on jaettu neljään luokkaan, joihin myös FSC:n työelämän perusoikeudet on jaettu. Vaadittu yksityiskohtien taso riippuu organisaation toimintapaikan sijainnista, ja tähän liittyen organisaation arvioon riskeistä ja työympäristöstä. Tämä kysymysluettelo ei ole tyhjentävä.

Kategoria	Kysymys
Lapsityövoiman käytön poistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Mikä on lakisääteinen tai sopimuksin säännelty vähimmäisikä työnteolle toimintapaikassanne? • Mihin toimiin organisaationne on ryhtynyt varmistaakseen, että lapsityövoimaa ei käytetä? • Rekisteröitkö työntekijöiden iän (syntymäpäivän) ja miten varmistatte, että tämä on heidän todellinen ikänsä? Tarkistatko henkilöllisyystodistuksia? • Jos toimintapaikassanne on voimassa lakeja tai säädöksiä, jotka käsityksenne mukaan rajoittaisivat kykyänne noudattaa vaatimusta lapsityön kiellostasta, kuvaile, kuinka lievennätte niitä. • Jos palkkaatte alle 18-vuotiaita työntekijöitä, kuvaile, mitä toimenpiteitä toteutate varmistaakseen, etteivät he tee vaarallisia tai raskaita töitä. Jos työhön kuuluu koulutus tai harjoittelu, näyttäkää asiaan liittyvä dokumentaatio. • Onko 13–15-vuotiaiden lasten työllistäminen laillista? Työllistättekö tämän ikäisiä lapsia? Jos vastaus on myöntävä, määrittäkää toimenpiteet, jotka olette toteuttaneet varmistaakseen, että he tekevät vain kevyttä työtä, joka ei ole haitallista heidän terveydelleen tai kehitykselleen, ja joita noudattamalla he työskentelevät vain kouluajan ulkopuolella.
Pakkotyön poistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Kuvaile rekrytointi- ja sopimuskäytäntöänne osoittaakseen, että tätä periaatetta noudatetaan. • Annatko lainoja tai palkkaennakkoja, jotka edellyttävät työntekijän jatkavan työskentelyään pidempään, kuin laissa tai sopimuksissa on määritelty? Jos annatte, voitko kuvata, kuinka lievennätte pakkotyön riskiä tällaisessa tapauksessa? • Kuinka varmistatte, ettei työntekijöillä ole minkäänlaisia liikkumisrajoituksia? • Miten varmistatte, ettei työntekijöiden liikkumista rajoiteta millään tavoin? • Kuinka varmistatte, että työntekijöillä on jatkuva pääsy passeihinsa ja henkilöllisyystodistuksiinsa samalla kun tarjoatte tarvittaessa turvallisen paikan asiakirjojen säilyttämiseen? • Kuinka varmistatte, ettei työntekijöitä uhkailla ilmiannosta viranomaisille?
Syrjinnän poistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Kuinka varmistatte, että palkat ja muut työolot eivät syrji ketään? • Onko työyhteisössä tasaisesti edustettuna eri sukupuolia ja ikäryhmiä? • Onko työyhteisö etnisesti monimuotoinen? • Onko organisaatiolla syrjinnän vastaisia toimintalinjauksia? • Varmistatko, että kaikilla työntekijöillä on yhtäläiset mahdollisuudet ylennykseen? • Kuinka varmistatte, että hakijoilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet työhönottoon? • Jos syrjinnän estämiselle on lakiin tai säädöksiin perustuvia rajoitteita, jotka käsityksenne mukaan rajoittaisivat kykyänne noudattaa vaatimusta syrjintäkiellosta, kuvaile, kuinka lievennätte niitä.
Yhdistymisvapaus ja kollektiivinen neuvottelu oikeus	<ul style="list-style-type: none"> • Ovatko työntekijät järjestäytyneet ammattiliittoon? Kuvaile parhaan tietonne mukaan, miksi uskotte työntekijöiden valinneen joko olla tai olla olematta jäsenenä ammattiliitossa. • Jos työntekijöitä edustaa ammattiliitto, onko se itsenäinen ja riippumaton?

	<ul style="list-style-type: none"> • Mitä muita työntekijöiden edustuksen tapoja kuin ammattiliittoja työpaikalla on käytössä? • Onko käytössänne työntekijöitä koskevia työehtosopimuksia, ja jos on, miten varmistatte tällaisten sopimusten noudattamisen?
--	--

FSC:n työelämän perusoikeuksien itsearviointi

Todistaminen: Minä, _____, vahvistan täten, että seuraavat väitteet ovat parhaan tietoni mukaan tosia ja oikeita, ja tiedän, että tietoisesti väärän lausunnon antaminen voi johtaa sertifiikaatin hyllyttämiseen tai peruuttamiseen, tai estää sertifiikaatin myöntämisen.

_____
Nimi

_____
Päiväys

Lapsityövoiman käytön poistaminen

Vaatus	Kysymykset	Vastaus
7.2 Organisaation ei tule käyttää lapsityövoimaa.	a) Täyttääkö organisaatiosi lausekkeen 7.2? Jos kyllä, jatka kohdasta c).	
7.2.1 Työhön ei tule ottaa alle 15-vuotiaita työntekijöitä. Mikäli _____ kansallisessa lainsäädännössä alaikäraja on määritelty tätä korkeammaksi, tulee noudattaa kansallisen lainsäädännön määräyksiä. Poikkeus tähän määritellään alaindikaattorissa. 7.2.2.	b) Jos vastaus on ei kohdassa a), kuvaile, miten tai miksi organisaatiosi ei noudata lauseketta 7.2.	
7.2.2 Maissa, joissa kansallinen laki tai määräykset sallivat 13–15-vuotiaiden työllistämisen kevyessä työssä, työtä voi tehdä, kun se ei häiritse koulunkäyntiä tai ole haitallista henkilöiden terveydelle tai kehitykselle. Erityisesti silloin kun lapsia koskee oppivelvollisuus, heidän tulee työskennellä vain kouluajojen ulkopuolella normaalien päivätyöaikaisten puitteissa.	c) Organisaation sertifioiduissa sijaintipaikoissa työllistetyille henkilöille; kuvaile, kuinka organisaatiosi tietää noudattavansa lauseketta 7.2.	
7.2.3 Alle 18-vuotias työntekijä ei saa tehdä vaarallista tai raskasta työtä, paitsi	d) Nimeä kaikki asiakirjat tai muu dokumentointi (sijainteineen), jotka todentavat lausekkeen 7.2 noudattamisen.	
	e) Nimeä ne oikeudelliset velvoitteet, joiden uskot vaikuttavan organisaation kykyyn noudattaa lauseketta 7.2. Kuvaile niitä sekä sitä, miten ne vaikuttavat kykyynne noudattaa lauseketta 7.2.	

<p>koulutustarkoituksessa kansallisten lakien ja sääntelyn hyväksymällä tavalla.</p> <p>7.2.4 Organisaation on kiellettävä lapsityön pahimmat muodot.</p>	<p>f) Liitä organisaatiosi toimintalinjaukset tai julkilausumat, jotka koskevat lauseketta 7.2.</p>	
---	---	--

Pakkotyön poistaminen

Vaatus	Kysymykset	Vastaus
<p>7.3 Organisaation tulee lopettaa pakkotyö kaikissa muodoissa.</p> <p>7.3.1 Työsuhteet ovat vapaaehtoisia ja perustuvat molemminpuoliseen suostumukseen, eikä niihin liity rangaistuksen uhkaa.</p> <p>7.3.2 Ei ole mitään merkkejä pakkotyöstä, kuten esimerkiksi seuraavia asioita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fyysinen ja seksuaalinen väkivalta • velkaorjuus • palkanpidätys / pakko maksaa työllistymismaksuja tai käsirahaa, että saa aloittaa työskentelyn • liikkumisen rajoittaminen • passin ja henkilöllisyystodistusten takavarikointi • uhkailu viranomaisille ilmiantamisella. 	<p>a) Noudatetaanko organisaatiossanne lauseketta 7.3? Jos vastasit kyllä, jatka kohtaan c).</p>	
	<p>b) Mikäli vastasit kohtaan a) ei, kuvaile, miten ja miksi organisaatiossanne ei noudateta lauseketta 7.3?</p>	
	<p>c) Kuvaile, miten sertifikaattiin kuuluviin toimintapaikkoihin palkattujen työntekijöiden kohdalla varmistetaan, että lauseke 7.3 toteutuu?</p>	
	<p>d) Mitä asiakirjoja tai muuta aineistoa (ja missä ne sijaitsevat) käytätte varmistaaksenne, että teillä noudatetaan lauseketta 7.3?</p>	
	<p>e) Mitkä lakisääteiset velvollisuudet voivat mahdollisesti vaikuttaa kykyynne noudattaa lauseketta 7.3? Miten ne vaikuttavat siihen?</p>	
	<p>f) Liitä oheen organisaationne virallinen linjaus tai linjaukset, jotka kattavat lausekkeen 7.3 sisällön.</p>	

Syrjinnän poistaminen

Vaatus	Kysymykset	Vastaus
7.4 Organisaation on varmistettava, ettei työhön otettaessa tai ammattia harjoitettaessa esiinny syrjintää.	a) Täyttääkö organisaatiosi lausekkeen 7.4? Jos kyllä, jatka kohdasta c).	
7.4.1 Työhönottoon tai ammatin harjoittamiseen liittyvät käytännöt eivät saa olla syrjiviä.	b) Jos vastaus on ei kohdassa a), kuvaile, miten tai miksi organisaatiosi ei noudata lauseketta 7.4.	
	c) Organisaation sertifioiduissa sijaintipaikoissa työllistetyille henkilöille; kuvaile, kuinka organisaatiosi tietää noudattavansa lauseketta 7.4.	
	d) Nimeä kaikki asiakirjat tai muu dokumentointi (sijainteineen), jotka todentavat lausekkeen 7.4 noudattamisen.	
	e) Nimeä ne oikeudelliset velvoitteet, joiden uskot vaikuttavan organisaation kykyyn noudattaa lauseketta 7.4. Kuvaile niitä sekä sitä, miten ne vaikuttavat kykyynne noudattaa lauseketta 7.4.	
	f) Liitä organisaatiosi toimintalinjaukset tai julkilausumat, jotka koskevat lauseketta 7.4.	

Yhdistymisvapaus ja kollektiivinen neuvotteluoikeus

Vaatus	Kysymykset	Vastaus
7.5 Organisaation tulee kunnioittaa järjestymisvapautta ja työehtosopimusoikeutta.	a) Täyttääkö organisaatiosi lausekkeen 7.5? Jos kyllä, jatka kohdasta c).	
7.5.1 Työntekijät saavat perustaa tai liittyä valitsemaansa ammattiliittoon.	b) Jos vastaus on ei kohdassa a), kuvaile, miten tai miksi organisaatiosi ei noudata lauseketta 7.5.	
7.5.2 Organisaatiossa kunnioitetaan työntekijäjärjestöjen täyttä oikeutta laatia sääntönsä.	c) Organisaation sertifioiduissa sijaintipaikoissa työllistetyille henkilöille; kuvaile, kuinka organisaatiosi tietää noudattavansa lauseketta 7.5.	
7.5.3 Organisaatiossa kunnioitetaan työntekijöiden oikeuksia osallistua työntekijäjärjestön perustamiseen, liittymiseen tai niissä työskentelyyn liittyviin laillisiin toimiin sekä oikeuttaan olla tekemättä mitään näistä, eikä organisaatiossa syrjitä tai rangaista työntekijöitä näiden oikeuksien harjoittamisesta.	d) Nimeä kaikki asiakirjat tai muu dokumentointi (sijainteineen), jotka todentavat lausekkeen 7.5 noudattamisen.	
7.5.4 Organisaatio neuvottelee laillisesti perustettujen työntekijäjärjestöjen ja/tai niiden edustajien kanssa hyvässä hengessä ja pyrkien parhaansa mukaan pääsemään työehtosopimukseen.	e) Nimeä ne oikeudelliset veloitteet, joiden uskot vaikuttavan organisaation kykyyn noudattaa lauseketta 7.5. Kuvaile niitä sekä sitä, miten ne vaikuttavat kykyynne noudattaa lauseketta 7.5.	
7.5.5 Työehtosopimuksia sovelletaan silloin, kun sellaiset on tehty.	f) Liitä organisaatiosi toimintalinjaukset tai julkilausumat, jotka koskevat lauseketta 7.5.	

Liite E. Termit ja määritelmät

Standardissa sovelletaan sekä FSC:n englanninkielisen sanakirjan *FSC-STD-01-002 FSC Glossary of Terms* termejä, että alla olevia termejä ja määritelmiä:

Aines ("input"): Raaka-aineet, puolivalmiit tai valmiit tuotteet, jotka organisaatio hankkii tai tuottaa ja joko lisää itse tuotantoprosessiin tai myy FSC-sertifikaatin alaisuudessa.

Alkuperäketju ("Chain of Custody" eli "CoC"): FSC:n alkuperäketjulla tarkoitetaan tuotteen matkaa metsästä siihen pisteeseen, kun se myydään FSC-sertifioituna ja/tai se viimeistellään ja siihen lisätään FSC-merkki. Kierrätetyn tavaran kohdalla alkuperäketju alkaa siitä hetkestä, kun materiaali kerätään uusiokäyttöä varten. Alkuperäketjuun kuuluu jokainen toimitusketjun vaihe, jossa tuotteen omistajuus vaihtuu, kuten hankinta, prosessointi, myynti ja jakelu.

Alkuperäketjun seurantajärjestelmä ("CoC management system"): Organisaation rakenne, linjaukset, menettelytavat, menetelmät ja resurssit, joita tarvitaan siihen, että tämän standardin vaatimukset täyttyvät.

Alkutuotanto ("primary manufacturing"): Kaikki prosessit, joissa muutetaan koskematon raakapuu tai puulastut toisiksi tuotteiksi. Puulastu- ja kuitutuotteiden kohdalla alkutuotannolla tarkoitetaan koskemattomasta raakapuusta tai lastuista tuotettua sellua ja paperia.

Alihankinta ("outsourcing"): Sisäisen liiketoimintaprosessin (toisin sanoen toiminnan tai tehtävän, joka tuottaa jonkin palvelun tai tuotteen) teettäminen toisella organisaatiolla. Alihankintaan liittyvä toimintaa tapahtuu yleensä organisaation toimitilojen ulkopuolella. Organisaatio voi kuitenkin tehdä alihankintasopimuksen yrityksen kanssa, joka toimii sen toimitiloissa, mikäli organisaatiolla ei ole mitään mahdollisuutta valvoa urakoitsijan toimintaa.

Alihankintasopimus ("outsourcing agreement"): Palveluja ostavan organisaation ja urakoitsijan välinen kirjallinen sopimus FSC-sertifioitujen tuotteen tai materiaalin valmistamis- tai prosessointipalvelusta. Palveluja ostava organisaatio säilyttää hallinnan ja vastuun sekä toimittajalta ostamastaan ainesmateriaalista että tuotetun tuotteen myynnistä asiakkaalle. Ainesmateriaali voi tulla urakoitsijalle joko palveluja ostavalta organisaatiolta tai toimittajalta, ja tuotetun tuotteen voi lähettää urakoitsijalta palveluja ostavaan organisaatioon tai organisaation asiakkaalle.

Credit-järjestelmä ("credit system"): FSC-seurantajärjestelmä, jossa osan tuotoksista voi myydä sellaisella credit-väittämällä, joka vastaa väittämään vaikuttavien ainesten määrää sekä sovellettavia muuntokertoimia.

Credit-tili ("credit account"): Tili, johon credit-järjestelmää käyttävä organisaatio kirjaa ylös FSC-materiaalin määrää kuvaavien creditien tuloja ja menoja. Tarkoituksena on valvoa sellaisten tuotteiden määrää, jotka voi myydä FSC Mix Credit, FSC Recycled Credit tai FSC-kontrolloitu puu -väittämällä.

Euroalue ("eurozone"): Maantieteellinen ja taloudellinen alue, johon kuuluvat kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot, joiden kansallinen valuutta on euro (€).

FSC Controlled Wood: Materiaali tai tuote, joka kantaa FSC Controlled Wood -väittämää.

FSC-credit: Sellaisen tuotteen määrä (joko lukumäärä tai paino), jota voi myydä credit-tililtä FSC Mix Credit tai FSC Recycled Credit -väittämällä.

FSC-liiketapahtuma ("FSC Transaction"): Sellaisten tuotteiden osto tai myynti, joiden myyntiasiakirjoissa on FSC-väittämiä.

FSC Mix: FSC-väittäjä sellaisissa tuotteissa, jotka on valmistettu yhteen tai useampaan seuraavista materiaalikategorioista kuuluvista aineksista: **FSC 100%, FSC Mix, FSC Recycled, kontrolloitu materiaali, FSC Controlled Wood, kuluttajakäytön jälkeen kerätty ja/tai tuotannon sivuvirrasta kerätty.**

HUOM: Tuoteryhmät, jonka tuotteet on tehty kokonaan kierrätysmateriaalista, kontrolloidusta materiaalista ja/tai FSC:n kontrolloidusta puusta, eivät sovellu myytäväksi FSC Mix -väittäjällä.

FSC:n työelämän perusoikeudet ("FSC core labour requirements"): Kansainvälisen työjärjestön ("International Labour Organization ILO") yleiset kriteerit ja indikaattorit, joita käsitellään FSC:n raportissa⁹ koskien työelämän perustavanlaatuisia periaatteita ja oikeuksia: järjestymisvapaus ja työehtosopimusoikeuden tunnustaminen; pakkotyön lopettaminen kaikissa muodoissa; lapsityövoiman käyttämisen lopettaminen; työhönnottoon tai ammatin harjoittamiseen liittyvän syrjinnän lopettaminen.

FSC-prosenttiosuus ("FSC percentage"): Väittämään vaikuttavan aineksen prosenttiosuus tuoteryhmässä tietyn väittämäkauden tai työtilauksen sisällä prosenttijärjestelmässä.

FSC Recycled: FSC-väittäjä tuotteille, jotka on tehty kokonaan kierrätetyistä materiaaleista.

FSC-sertifioitu materiaali ("FSC-certified material"): Ainesmateriaali, joka tulee FSC-sertifioidulta toimittajalta FSC 100%, FSC Mix tai FSC Recycled -väittäjällä.

FSC-sertifioitu tuote ("FSC-certified product"): Tuote, joka täyttää kaikki sovellettavat sertifiointivaatimukset ja soveltuu FSC-merkittäväksi ja myytäväksi niin, että laskuissa näkyy tuotteen FSC-väittäjä. FSC:n kontrolloitua puuta ei luokitella FSC-sertifioituksi tuotteeksi.

FSC-seurantajärjestelmä ("FSC control system"): Järjestelmä, jolla valvotaan kuhunkin tuoteryhmään kuuluvien, FSC-väittäjällä myytävien tuotteiden määrää.

FSC-seurantajärjestelmät: Transfer-, prosentti- ja credit-järjestelmät.

FSC-väittäjä ("FSC claim"): FSC-sertifioitujen tai FSC:n kontrolloidusta puusta valmistettujen tuotteiden myynti- ja toimitusasiakirjoissa näkyvä väittäjä. FSC-väittäjät: **FSC 100%, FSC Mix x%, FSC Recycled x%, FSC Mix Credit, FSC Recycled Credit ja FSC Controlled Wood.**

FSC 100%: FSC-väittäjä sellaisissa tuotteissa, jotka on valmistettu vain FSC-sertifioiduista luonnonmetsistä tai istutusmetsiköistä tulleista aineksista.

Fyysinen hallinta ("physical possession"): FSC-sertifioitujen materiaalien ja tuotteiden fyysinen käsittely organisaatiossa (esim. hakkuu, varastointi, tuotanto, jakelu). Kuljetusta ei luokitella fyysiseksi hallinnaksi tämän standardin puitteissa.

Hyväksymispäivä ("approval date"): Päivämäärä, jona hyväksyvä taho hyväksyy FSC:n normatiivisen asiakirjan.

Hyvässä hengessä neuvottelu ("good faith in negotiation"): Organisaatio (työnantaja) ja työntekijäjärjestöt tekevät kaikkensa päästäkseen sopimukseen; neuvottelevat aidosti ja rakentavasti; välttävät aiheettomia viivytyksiä; kunnioittavat laadittuja sopimuksia; antavat riittävästi aikaa erimielisyyksistä keskusteluun ja niiden sopimiseen (Gerning B, Odero A, Guido H (2000), Collective Bargaining: ILO Standards and the Principles of the Supervisory Bodies. International Labour Office, Geneva).

Integroitu hallintojärjestelmä ("integrated management system"): Liiketoiminnan hallintojärjestelmä, jota organisaatio käyttää kaiken sellaisen liiketoiminnan ja tiedon hallinnoimiseen, mikä liittyy FSC-sertifioidun tuotannon ostoon, varastointiin, tuotantoon ja myyntiin, ja jota sertifiointiorganisaatiot voivat käyttää usean toimintapaikan auditoimiseen etänä.

Julkaisupäivä ("publication date"): Päivämäärä, jona hyväksytty FSC:n normatiivinen asiakirja julkistetaan ja julkaistaan FSC:n verkkosivustolla (yleensä vähintään 90 päivää ennen voimaantulopäivää).

Jälleenmyyjä ("retailer"): Organisaatio, joka myy valmiita tuotteita kuluttajille (eikä toiselle organisaatiolle).

Kansalliset lait ("national laws"): Koko ensisijaisten ja toissijaisten lakien joukko (lait, säädökset, asetukset, määräykset), joka pätee kansalliseen alueeseen, sekä toissijaiset asetukset ja muut hallinnolliset menettelyohjeet (säännöt/vaatimukset), joiden määräysvalta tulee suoraan ja ainoastaan näistä ensisijaisista ja toissijaisista laista.

Kattavuus ("scope"): Organisaation tuoteryhmät, toimintapaikat ja toiminta, jotka sisältyvät FSC:n valtuuttaman sertifiointiorganisaation auditointeihin ja arviointeihin, sekä ne sertifiointistandardit, joiden mukaan auditointi ja arvioinnit tehdään.

Kaupan osapuolet ("trading partners"): Organisaation FSC-väittämällä ostettavien ja myytävien tuotteiden toimittajat ja asiakkaat.

Kauppiaa ("trader"): Henkilö tai oikeussubjekti, joka ostaa ja myy puuta ja/tai luonnontuotteita ja jolla on tavaran laillinen hallinta. Kauppiaat eivät muuta tuotteita mitenkään itse tai alihankinnan kautta.

HUOM: Valmiiden tuotteiden asennusta, uunikuivausta, muotoon leikkaamista tai pakkauksen täyttämistä ei luokitella tuotteen muuttamiseksi.

Kerätty puu ("salvaged wood"): Puut, jotka:

- ovat kaatuneet luonnostaan (esim. myrskyssä tai lumen takia)
  - on kaadettu ja hävinneet tai hylätty (esim. tukit, jotka uppoavat joen tai järven pohjaan kuljetuksen aikana, sahalaitokselle jääneet kaadetut puut, rannalle huuhtoutuneet tukit)
  - on kaadettu muuhun kuin puuntuottoon (esim. puutarhan tai tien raivauksessa kaadetut tai kaupunkialueella korjatut puut)
  - tekojärvessä tai padon rakennuksessa uponneet puut, jotka on sen vuoksi hylätty.
- FSC:n alkuperäketjun valvonnan ja merkinnän puitteissa kerätty puu luokitellaan koskemattomaksi materiaaliksi ja sitä kohdellaan kontrolloituna materiaalina tai myydään FSC:n kontrolloituna puuna.

Kevyt työ ("light work"): Kansalliset lait tai määräykset saattavat sallia 13–15-vuotiaiden henkilöiden palkkaamisen tai työskentelyn kevyeen työhön, joka a) ei todennäköisesti vahingoita heidän terveyttään tai kehitystään ja b) ei mene heidän koulunkäyntinsä tai ammatilliseen ohjauksen tai koulutusohjelmaan osallistumisen edelle, ja on pätevä viranomaisen hyväksymää, että he hyötyvät annetusta ohjauksesta (ILO Convention 138, Article 7).

Kierrätetty, kuluttajakäytön jälkeen kerätty ja tuotannon sivuvirrasta kerätty. Kategoriaan eivät kuulu metsästä kerätyt koskemattomat jäännökset, kuten kerätty puu tai muut orgaaniset materiaalit, jotka on tuotettu metsän kasvupohjan ulkopuolella (esim. maatalousjätteet).

Kierrätetty materiaali ("reclaimed material"): Materiaalia, joka olisi muussa tapauksessa todistettavasti heitetty pois mutta kerättiin ja käytettiin uudelleen ainesmateriaalina koskemattoman materiaalin sijasta, kierrätettiin tai jauhatettiin uudelleen tuotantoprosessissa tai muussa kaupallisessa käytössä. Seuraavien materiaalikategorioiden ainekset luokitellaan kierrätetyksi materiaaliksi: **FSC Recycled, kuluttajakäytön jälkeen kerätty ja tuotannon sivuvirrasta kerätty.** Kategoriaan eivät kuulu metsästä kerätyt koskemattomat jäännökset, kuten kerätty puu tai muut orgaaniset materiaalit, jotka on tuotettu metsän kasvupohjan ulkopuolella (esim. maatalousjätteet).

Kiinnostunut sidosryhmä ("interested stakeholder"): Kuka tahansa henkilö tai mikä tahansa ryhmä tai taho, joka on osoittanut kiinnostusta tai jonka tiedetään olevan kiinnostunut organisaation toiminnasta.

Kontrolloitu materiaali ("controlled material"): Ainesmateriaali, jolla ei ole FSC-väittämää ja jonka on arvioitu noudattavan standardin *FSC-STD-40-005 EN Requirements for Sourcing Controlled Wood* vaatimuksia.

Koottu tuote ("assembled product"): Kahdesta tai useammasta metsäperäisestä osasta (esim. massiivipuusta ja lastulevystä) rakennettu uusi tuote (esim. huonekalu, soitin, vaneri, laminoidut tuotteet tai eri paperiosista valmistetut pakkausmateriaalit tai painetut materiaalit).

Koskematon materiaali ("virgin material"): Luonnon- tai viljelysmetsistä lähtöisin oleva raaka-aine. Kierrätettyä materiaalia ei luokitella koskemattomaksi materiaaliksi.

Kuitutestaus ("fibre testing"): sarja puuntunnistustekniikoita, joita käytetään massiivipuusta ja kuidusta tehtyjen tuotteiden heimon, suvun, lajin ja alkuperän tunnistamiseen.

Kuluttajakäytön jälkeen kerätty kierrätysmateriaali ("post-consumer reclaimed material"): Metsäperäinen materiaali, joka on kerätty kulutushyödykkeestä sen jälkeen, kun sitä on käytetty sen käyttötarkoituksessa yksilön toimesta, kotitaloudessa tai kaupallisissa, teollisissa tai laitostiloissa.

Lapsi ("child"): alle 18-vuotias henkilö (ILO Convention 182, Article 2).

Lapsityön pahimmat muodot ("worst forms of child labour"): Määritelmään kuuluu a) kaikki orjuuden muodot tai orjuutta muistuttava toiminta, kuten lasten myynti tai salakauppa, velkaorjuus, maaorjuus tai pakkotyö, mukaan lukien lasten pakotettu tai pakollinen työllistäminen aseelliseen selkkaukseen b) lapsen käyttäminen, ostaminen tai tarjoaminen prostituution, pornografian tuotantoon tai siinä esiintymiseen c) lapsen käyttäminen, ostaminen tai tarjoaminen laittomaan toimintaan, kuten huumeiden tekemiseen tai salakauppaan, kuten on sovellettavissa kansainvälisissä sopimuksissa määritetty d) työ, joka on laadultaan tai olosuhteiltaan sellaista, että se todennäköisesti vahingoittaa lapsen terveyttä, turvallisuutta tai siveellisyyttä (ILO Convention 182 , Article 3).

Lastu- ja kuitutuote ("chip and fibre product"): Tuote, jonka kaikki puiset ainekset ovat lastuina tai jaettu kuiduiksi (esim. hioke, paperi, painomateriaali, pahvi, lastulevy, kuitulevy).

Liiketapahtuman vahvistus ("transaction verification"): Sertifiointiorganisaation ja/tai ASI:n (Assurance Services International) tekemä vahvistusprosessi, jolla varmistetaan, että sertifikaatinhaltijan antama tuotoksen FSC-väittäjä on tosi ja sopii yhteen heidän kauppakumppaniensa ainesten FSC-väittäjiin.

Loppukäyttäjä ("end-user, end-consumer") Henkilö tai organisaatio, joka ostaa tuotteen ja käyttää sitä (ei siis tuotteen valmistaja tai kauppaaja).

Lopputuote ("finished product") Tuote, jota ei enää muuteta prosessoimalla, merkitsemällä tai pakkaamalla ennen sen loppukäyttöä tai myyntiä loppukäyttäjälle. Valmiiden tuotteiden asennusta, oikean kokoiseksi leikkaamista tai pakkauksen täyttämistä ei pidetä tuotteen muuttamisena, ellei näihin toimiin sisälly uudelleenpakkausta, FSC-tuotteen koostumuksen muutoksia tai uudelleenmerkintää. HUOM: Joidenkin tuotteiden luokittelu valmiiksi riippuu niiden käyttötarkoituksesta. Esimerkiksi puutavaraa tai paperia ei luokitella valmiiksi tuotteiksi, jos ne myydään toiselle valmistajalle, joka käyttää niitä muiden tuotteiden valmistamiseen.

Luonnontuote ("non-timber forest product" eli "NTFP"): Kaikki muut metsäperäiset tuotteet paitsi puu (puutavara), mukaan lukien puista saatu materiaali (esim. pihka tai lehdet) sekä kaikki muut kasvi- ja eläintuotteet. Esimerkkejä (ei kattava lista): bambu, siemenet, hedelmät, pähkinät, hunaja, palmut, luonnonkumi, korkki, koristekasvit ja muut metsän kasvupohjasta lähtöisin olevat tuotteet.

Massiivipuutuote ("solid wood product"): Tuote, joka koostuu palasta massiivipuuta (esim. tukki, palkki, lankku).

Materiaalikategoria ("material category"): Kategoria koskemattomalle tai kierrätetylle materiaalille, jota voi käyttää FSC-tuoteryhmissä. Materiaalikategoriat: **FSC 100%, FSC Mix, FSC Recycled, FSC Controlled Wood, Controlled material, kuluttajakäytön jälkeen kerätty ja tuotannon sivuvirrasta kerätty.**

Menettelytapa ("procedure"): Tietty tapa hoitaa jokin toiminta tai prosessi.

Metsäperäinen ("forest-based"): Orgaaniset materiaalit ja tuotteet, joiden kasvupohja on metsässä, kuten puu ja luonnontuotteet.

Metsäsertifiointijärjestelmä ("forestry certification scheme"): Järjestelmä, joka perustuu metsänhoitoon ja/tai metsätuotteiden alkuperäketjun sertifiointia koskevien standardien kehittämiseen.

Muuntokerroin ("conversion factor"): Organisaation muokausprosessiin saapuvan ja sieltä lähtevän materiaalin välinen suhde. Muuntokerroin lasketaan jakamalla tuotoksen määrä aineksen määrällä, ja sitä sovelletaan joko koko tuotteeseen tai yhteen tuotteen osaan.

Muuttuva keskimääräinen prosenttiosuus ("rolling average percentage"): FSC-prosenttiosuus, joka lasketaan yhden tuoteryhmän väittämäkaudelle ja joka perustuu aiempien väittämäkausien keskimäärän laskemiseen (enintään 12 kuukauden ajalta).

Myyntiasiakirja ("sales document"): Lainmukainen kauppasiakirja, joka osoittaa tuotteen myynnin (esim. lasku, kauppakirja, kauppasopimus tai hyvityslasku) ja toimii maksupyynnönä ja josta tulee täyden maksun jälkeen omistusoikeustodistus. Se voi olla paperinen tai sähköinen, ja siinä ilmoitetaan kaupan molemmat osapuolet, myydyt yksiköt, yksiköiden määrät, myynnin päivämäärät ja hinnat.

Neutraali materiaali ("neutral material"): Metsän kasvupohjan ulkopuolelta tuleva materiaali (toisin sanoen ei-metsäperäinen materiaali). Esimerkkejä: ei-puiset kasvukuidut tai puuksi muuttuneet materiaalit (esim. pellava, jota käytetään yhdistelmätuotteen tai sellaisen levyn valmistukseen, joka luokitellaan puuperäiseksi paneeliksi) ja synteettiset tai epäorgaaniset materiaalit (esim. lasi, metalli, muovit, täyteaineet, valkaisuaineet). Luonnontuotteita tai kerättyä puuta ei luokitella neutraaliksi materiaaliksi. FSC:n tuoteryhmissä käytettyihin neutraaleihin materiaaleihin ei sovelleta alkuperäketjun seuranta vaatimuksia. Kun ei-metsäperäistä materiaalia tulee FSC-sertifikaatin käytön alaisuuteen, FSC määrittää ja ilmoittaa, milloin sitä ei voi enää luokitella neutraaliksi materiaaliksi.

On-product: Termiä käytetään kaikista FSC-sertifikaattiin liittyvistä merkeistä tai merkinnöistä, jotka laitetaan tuotteeseen tai sen pakkaukseen. Esimerkkejä on-product-merkeistä tai merkinnöistä: tuotelappu, piirros, polttomerkki, pienten irtonaisten tuotteiden (esim. lyijykynien) pakkauksessa lukevat tiedot, suojarahkaus ja muovikelmu.

Organisaatio ("organization"): Henkilö tai taho, jolle on myönnetty tai joka hakee sertifikaattia. Organisaation tulee osoittaa, että toiminnassa noudatetaan kaikkia niitä vaatimuksia, joihin sen FSC-sertifiointi perustuu.

Osa ("component"): Yksittäinen ja kokonaisuudesta erotettavissa oleva osa koottua tuotetta.

Osallistuva toimintapaikka ("participating site"): Usean toimintapaikan tai ryhmän sertifikaattiin kuuluva toimintapaikka. Alihankintasopimusten alaisuudessa toimivien urakoitsijoiden toimitiloja ei luokitella toimintapaikoiksi.

Pakkotyö ("forced or compulsory labour"): Työ tai palvelu, jota vaaditaan henkilöltä jonkin rangaistuksen uhalla ja johon kyseinen henkilö ei ole vapaaehtoisesti suostunut (ILO Convention 29, Article 2.1).

Pientuottaja ("small producer"): SLIMF-kelpoisuuskaiteerit (FSC-STD-01-003a) ja liitteiden vaatimukset täyttävä metsätalouksikkö tai joukko metsätalouksikköitä, jotka kelpaavat FSC Small and Community -merkin saajaksi. Sellaisten metsänhoidon FSC-ryhmäsertifikaatin haltijoiden kohdalla, joiden ryhmässä on muita kuin SLIMF-metsätalouksikköitä, vain SLIMF-kaiteerit täyttävät metsätalouksikköt luokitellaan pientuottajiksi.

Prosenttijärjestelmä ("percentage system"): FSC-seurantajärjestelmä, jossa tuotokset voi myydä sellaisella FSC-väittämällä, joka vastaa tietyssä työtilauksessa tai väittämäkaudessa käytettyjen, väittämään vaikuttavien aineiden suhteellista osuutta.

Puun laillisuutta koskeva lainsäädäntö ("timber legality legislation"): Kansallinen tai kansainvälinen lainsäädäntö, joka kieltää metsätuotteiden laittoman myynnin (esim. EU:n puutavara-asetus [EUTR], Yhdysvaltain säilymislaki "Lacey Act", Australian laittoman hakkuun kieltolaki).

Sertifiointiorganisaatio ("certification body", "auditoija"): Organisaatio, joka tarjoaa vaatimustenmukaisuutta arvioivia palveluita, ja joka voi antaa hyväksyvän lausunnon (mukailtu asiakirjasta ISO/IEC 17011:2004 [E]).

Siirtymäaika ("transition period"): Voimaantulopäivän jälkeinen aikaväli (yleensä yksi vuosi), jonka aikana FSC:n normatiivisen asiakirjan uusi versio otetaan vaiheittain käyttöön ja samalla vanha versio (jos sellainen on) poistetaan vaiheittain käytöstä. Jotta uuteen versioon ehditään sopeutua, molemmat versiot ovat päällekkäin voimassa tämän ajan. Puoli vuotta siirtymäajan loppumisen jälkeen vanhan version mukaan myönnettyt sertifikaatit eivät ole enää voimassa.

Sivutuote ("co-product"): Tuotos, joka syntyy pääasiallisen tuotteen tuotannon aineksista (esim. puutavaran prosessoinnista syntyvä sahajauho tai puulastut).

Sidosryhmä ("stakeholder"): Lue kohdat "vaikutuspiiriin kuuluva sidosryhmä" ja "kiinnostunut sidosryhmä".

Soveltuva aines ("eligible input"): Koskematon tai kierrätetty ainesmateriaali, joka soveltuu käytettäväksi tietyssä FSC-tuoteryhmässä sen materiaalikategorian mukaan.

Syrjintä ("discrimination"): siihen kuuluvat a) kaikki erottelu, ulkopuolelle jättäminen tai suosiminen etnisen taustan, ihonvärin, sukupuolen, uskonnon, poliittisen mielipiteen, syntyperän tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella, jolla on työhönottoon tai ammatin harjoittamiseen liittyviä, tasa-arvoista kohtelua ja mahdollisuuksia heikentäviä tai estäviä vaikutuksia; b) muu erottelu, ulkopuolelle jättäminen tai suosiminen, jonka vaikutuksesta työhönottoon tai ammatin harjoittamiseen liittyvä tasa-arvoinen kohtelu tai mahdollisuudet heikentyvät tai estyvät mahdollisesti kyseisen jäsenen oman kuvauksen mukaan sen jälkeen, kun hän on konsultoinut joko häntä edustavaa työnantajajärjestöä, työntekijäjärjestöä tai muuta sopivaa tahoja (mukailtu asiakirjasta ILO Convention 111, Article 1).

Tavarantoimittaja ("supplier"): Yksilö, yritys tai muu oikeussubjekti, joka toimittaa metsäperäisiä ainesmateriaaleja organisaatiolle.

Tilaaja ("contracting organisation"): Henkilö, yritys tai muu oikeussubjekti, joka käyttää urakoitsijaa johonkin alkuperäketjun FSC-sertifikaatin alaisuuteen kuuluvaan toimintaan.

Toimintapaikka ("site"): Organisaation toimintayksikkö, joka sijaitsee maantieteellisesti erillään organisaation muista yksiköistä. Organisaation sivutoimintapaikat voi luokitella toimintapaikan osiksi, jos ne ovat sen jatkeita, mutta niissä ei ole omaa osto-, prosessointi- tai myyntitoimintaa (esim. etäosakeomistus). Toimintapaikkaan ei voi koskaan kuulua enempää kuin yksi oikeussubjekti. Alihankintasopimusten alaisuudessa toimivien urakoitsijoiden toimitiloja (esim. ulkoistettua varastoa) ei lasketa toimintapaikoiksi. Hyviä esimerkkejä toimintapaikoista ovat prosessointi- tai kaupantekotilat, kuten tuotantolaitokset, myyntikonttorit tai organisaation omistamat varastot.

Toimitusasiakirja ("delivery document"): Tavaralähetykseen kuuluva paperinen tai sähköinen asiakirja, johon on listattu toimitettujen tavaroiden kuvaukset, laatu ja määrä. Esimerkkejä toimitusasiakirjoista: lähetyslista, kuljetusasiakirja, pakkausluettelo.

Toimitusketju ("supply chain"): Tietyn tuotteen tuotannossa, käsittelyssä ja/tai jakelussa mukana olevien yritysten verkosto, johon sisältyvät kaikki vaiheet, mitä vaaditaan siihen, että raaka-aineista syntyy valmis tuote ja se toimitetaan lopulliselle asiakkaalle.

Transfer-järjestelmä ("transfer system"): FSC-seurantajärjestelmä, jossa tuotoksia voi myydä FSC-väittämällä, joka on identtinen tai alhaisempi kuin aineksen materiaalikategoria, ja mikäli sovellettavissa, jossa tuotoksia voi myydä alhaisimmalla prosenttiosuus- tai credit-väittämällä.

Tuotannon sivuvirrasta kerätty kierrätysmateriaali ("pre-consumer reclaimed material"): Metsäperäinen materiaali, joka on kerätty toissijaisesta tuotannosta tai myöhemmästä tuotantoprosessin vaiheesta; jota ei tarkoituksellisesti käsitellä; joka ei sovi loppukäyttöön; jota ei voi käyttää uudelleen samassa toimintapaikassa ja siinä samassa tuotantoprosessissa, josta se syntyi.

Tuoteluokat ("product grades"): kategoriat tuotteille, joilla on samat tai samanlaiset käyttötarkoitukset ja/tai nimistöt (esim. puutavara) mutta erilaiset tekniset tai visuaaliset ominaisuudet (esim. puutavara, jossa näkyy useita ryhmyjä, luokitellaan yleensä eri kategoriaan kuin ryhmytön puutavara).

Tuoteryhmä ("product group"): Organisaation määrittämä tuote tai joukko tuotteita, joiden aineksilla ja tuotoksilla on samat perustavanlaatuiset ominaisuudet ja samat FSC-väittämät ja merkinnät.

Tuotetyyppi ("product type"): Asiakirjassa *FSC-STD-40-004a EN FSC Product Classification* on yleiskuvaus luokittelujärjestelmän mukaan määritetyistä tuotoksista.

Työehtosopimusneuvottelut ("collective bargaining"): vapaaehtoinen neuvotteluprosessi työntekijöiden ja työnantajien järjestöjen välillä, jossa tähdätään työehtosopimukseen, jossa määritetään työnteon määräykset ja ehdot (ILO Convention 98, Article 4).

Työhönotto ja ammatinharjoittaminen ("employment and occupation"): pääsy ammattikoulutukseen, työhön ja tiettyihin ammatteihin sekä työelämään liittyvät määräykset ja ehdot (ILO Convention 111, Article 1.3).

Työntekijäjärjestö ("workers' organization"): Työntekijöiden etuja ja oikeuksia edistävä ja puolustava organisaatio. On otettava huomioon, että työntekijäjärjestöjen muodostamiseen liittyvät säännöt ja ohjeet vaihtelevat maittain etenkin koskien johtoasemassa olevia ja rivityöntekijöitä sekä niitä, joilla on valta "palkata ja erottaa". Työntekijäjärjestöt usein jakavat ihmiset niihin, jotka voivat "palkata ja erottaa" ja niihin, jotka eivät voi.

Työntekijät ¹⁰ ("workers"): Kaikki palkatut henkilöt, mukaan lukien virkamiehet ja itsenäiset ammatinharjoittajat. Katteeriaan kuuluvat kaiken asteiset ja -tyyppiset osa-aikaiset ja kausityöntekijät, mukaan lukien työläiset, toimistotyöntekijät, työnjohtajat, päälliköt, urakoitsijan työntekijät sekä itsenäiset urakoitsijat ja aliurakoitsijat (Lähde: ILO Convention 155 Occupational Safety and Health Convention, 1981).

¹⁰ Ammatinimikkeiden, kuten työnjohtajan, määritelmät vaihtelevat maittain. He eivät välttämättä voi liittyä ammattiliittoon, jos heillä on sellaista päätäntävaltaa, että he voivat työnantajan tai johdon nimissä palkata, siirtää, lakkauttaa, lomauttaa, kutsua takaisin, ylentää, irtisanoa, nimittää, palkita tai rankaista muita työntekijöitä tai jos he ovat vastuussa muiden ohjaamisesta.

Vaatumuksista poikkeava tuote ("non-conforming product"): Tuote tai materiaali, jonka osalta organisaatio ei pysty osoittamaan, että se täyttää sovellettavat FSC:n sertifiointivaatimukset tai FSC-väittämän kelpoisuusvaatimukset.

Vaikutuspiiriin kuuluva sidosryhmä ("affected stakeholder"): Kuka tahansa henkilö tai mikä tahansa ryhmä tai taho, johon organisaation toiminta vaikuttaa varmasti tai mahdollisesti. Ei-kattava esimerkkilista: työntekijät, henkilöt, ryhmät tai tahot, jotka oleilevat, asuvat tai työskentelevät organisaation toimintapaikoilla.

Valitus ("complaint"): Kenen tai minkä tahansa henkilön tai organisaation kirjallinen tyytymättömyyden ilmaus koskien sertifioidun organisaation toiminnan vaatimustenmukaisuutta. Valituksen pitää liittyä organisaation alkuperäketjun sertifikaattiin, ja siinä tulee olla valittajan nimi ja yhteystiedot, selkeä kuvaus ongelmasta ja todisteita koskien valituksen jokaista aihealuetta.

Voimaantulopäivä ("effective date"): Päivämäärä, jona FSC:n julkaisemaa normatiivista asiakirjaa voi alkaa soveltamaan käytännössä.

Väittämäkausi ("claim period"): Ajanjakso, jonka organisaatio on määrittänyt kullekin tuoteryhmälle tietyn FSC-väittämän käyttöä varten. Väittämäkauden vähimmäispituus on se aika, joka menee kunkin erän käsittelyyn alusta loppuun, mukaan lukien vastaanoton, varastoinnin, prosessoinnin, merkinnän ja tuotetun tuotteen myynnin.

Väittämään vaikuttava aines ("claim-contributing input"): Ainesmateriaali, joka vaikuttaa prosentti- tai credit-järjestelmien alaisuudessa olevien tuotteiden FSC Mix tai FSC Recycled -väittämiin. Materiaalit, jotka soveltuvat käytettäväksi väittämään vaikuttavana aineksena: **FSC-sertifioitu materiaali, kuluttajakäytön**

jälkeen kerätty kierrätysmateriaali ja tuotannon sivuvirrasta kerätty paperi (Huom: viimeiseen kategoriaan eivät kuulu muut tuotannon sivuvirrasta kerätyt kierrätysmateriaalit, kuten puu tai korkki). FSC Mix x% tai FSC Recycled x% -väittämällä saapuneen väittämään vaikuttavan ainesmateriaalin määrä on verrannollinen tavarantoimittajan myyntiasiakirjoissa ilmoitettuun prosenttiosuuteen (esim. jos FSC Mix 70% -väittämää saapuu 10 kg, vain 7 kg lasketaan väittämään vaikuttavaksi aineeksi). FSC Mix Credit tai FSC Recycled Credit -väittämällä varustettu ainesmateriaali lasketaan kokonaisuudessaan väittämään vaikuttavaksi aineeksi (toisin sanoen 100 % aineksen määrästä).

Urakoitsija ("contractor"): Organisaation kanssa sopimuksen tehnyt henkilö, yritys tai muu oikeussubjekti, joka hoitaa alkuperäketjun FSC-sertifikaatin alaisuuteen kuuluvaa toimintaa.

Yhteisötuottaja ("community producer"): Metsätalouksyksikkö ("forest management unit" eli "FMU"), joka noudattaa alla olevia hallintaoikeus- ja hallintokriteerejä ja soveltuu siksi FSC Pienmetsänomistajilta tai paikallisyhteisöiltä -merkin käyttäjäksi: Hallintaoikeus: Paikallisyhteisöllä on laillinen oikeus hallinnoida metsätalouksyksikköä (esim. omistusoikeus, pitkäaikainen vuokrasopimus, toimilupa) ja vähintään toinen seuraavista toteutuu:

i. paikallisyhteisön jäsenten pitää kuulua joko alkuperäiskansaan ⁵ tai

perinteisesti elävään kansaan ⁶ tai

ii. metsätalouksyksikkö täyttää pienten, paikallisyhteisön omistamien tai alhaisen käytön metsien ("small and low intensity managed forests" eli "SLIMF") kelpoisuus-kriteerit⁷. Johtaminen: Paikallisyhteisö hoitaa metsätalouksyksikköään aktiivisesti joko yhteisesti (esim. yhteisen metsäsuunnitelman mukaisesti) tai paikallisyhteisö on valtuuttanut metsänhoidon muille (esim. resurssipäällikölle, urakoitsijalle, metsätuoteryitykselle).

Jos paikallisyhteisö valtuuttaa metsänhoidon muille, sekä kriteerin 1 että joko kriteerin

2 tai 3 pitää täyttyä:

1. Paikallisyhteisöä edustavalla taholla ⁸ on lakisääteinen velvollisuus hoitaa korjuutoimet ja

2. Paikallisyhteisö hoitaa korjuutoimet tai

3. Paikallisyhteisöä edustava taho on vastuussa metsänhoitopäätöksistä, ja se seuraa ja valvoo toimintaa.

HUOM: Metsäalue voi sijaita joko paikallisyhteisön yhteisessä metsässä ja/tai yksittäiselle henkilölle nimetyllä alueella, kunhan metsän käyttöoikeus on paikallisyhteisöllä (esim. Meksikon ejido, Brasilian kestävän kehityksen reservi).

⁵ Alkuperäiskansat ("indigenous peoples"): Ihmiset ja ihmisryhmät, jotka voidaan tunnistaa tai joita voidaan luonnehtia seuraavasti: Tärkein ominaisuus tai kriteeri on itsemäärittely alkuperäiskansaksi yksilön tasolla ja yhteisön hyväksyminen jäsenekseen; historiallinen jatkuvuus esikoloniaalisten ja/tai asutusta edeltävien yhteiskuntien kanssa; vahva yhteys alueisiin ja ympäröiviin luonnonvaroihin; erilliset sosiaaliset, taloudelliset tai poliittiset järjestelmät; erillinen kieli, kulttuuri ja uskomukset; eivät muodosta hallitsevia yhteiskuntaryhmiä; ylläpitävät ja jatkavat esi-isiensä elinympäristöjä ja järjestelmiä erottuvina kansoina ja yhteisöinä" Lähde: FSC Forest Stewardship Standard for Finland (FSC-STD-FIN-02-2023 EN)

⁶ Käännös perinteisesti elävien kansojen ("traditional peoples") määritelmän ehdotuksesta FSC:n metsänhoidon periaatteita ja kriteerejä koskevasta asiakirjasta Principles and Criteria (versio 5, luonnos 5): "Perinteisesti elävät kansat ovat sosiaaliryhmiä tai kansoja, jotka eivät identifioitu alkuperäiskansan jäseniksi ja joiden oikeus maahan, metsiin ja muihin luonnonvaroihin perustuu vanhaan tapaan tai perinteiseen työntekoon ja käyttöön." Lähde: Forest Peoples Programme (Marcus Colchester, 07 October 2009).

⁷ Lue SLIMF-kelpoisuuskriteerit (FSC-STD-01-003).

⁸ "Valtiot neuvottelevat hyvässä hengessä ja toimivat yhteistyössä kyseisten alkuperäiskansojen kanssa näiden omien edustuselinten kautta saadakseen niiden vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen ennen kuin valtiot hyväksyvät ja panevat täytäntöön lainsäädännöllisiä tai hallinnollisia toimia, jotka voivat vaikuttaa alkuperäiskansoihin." Lähde: Yhdistyneiden kansakuntien julistus alkuperäiskansojen oikeuksista, 19 artikla.

Forest Stewardship Council®

---

www.fsc.org

FSC International Center gGmbH
Adenauerallee 134 · 53113 Bonn · Germany

Jälkipainos kielletty FSC® International 2019-2021 FSC®F000100